

Musikkens vilkår

September 2011

Karl Vogt-Nielsen og Finn Kenneth Hansen

Musikkens vilkår

September 2011

Karl Vogt-Nielsen og Finn Kenneth Hansen

Forord

Denne rapport er udarbejdet for de 5 musikorganisationer:

- DAF – Dansk Artist Forbund
- DJBFA – Danske Jazz, Beat og Folkemusik Autorer
- DKF – Dansk Komponist Forening
- DMF – Dansk Musiker Forbund
- DPA – Danske Populær Autorer

Organisationerne har ønsket at få udarbejdet en rapport om ”musikkens vilkår” med fokus på udviklingen gennem de sidste 10 år som grundlag for et muligt fælles strategisk politisk udspil til politikerne.

Rapporten har til formål at belyse, hvordan den statslige støtte til musikken har udviklet sig og ændringer i vilkårene generelt, herunder om vilkårene for fødekæden/vækstlaget er blevet forringet de seneste år.

Projektet har dermed bestået i en omfattende analyse af finansloven fra 1998 og frem (inkl. budgettallene frem til 2014) med fokus på Kulturministeriets område for at se udviklingsforløbet i de mange forskellige konti, der vedrører musikområdet.

Endvidere er der gennemført indledende interviewrunder med de 5 organisationer og efterfølgende gennemført 3 workshops med organisationerne i fællesskab, hvor fokus har været at drøfte og prioritere, hvilke temaer og emner der burde fokuseres på i et fælles politisk udspil.

Vi har i projektet også inddraget andre relevante undersøgelser og især skal fremhæves rapporten ”Musikfaget i undervisning og uddannelse. Status og perspektiv 2010” (redigeret af Frede V. Nielsen). Musikpædagogiske Studier, DPU. Oktober 2010). Denne rapport er en sammenfattende opsamling på hele undervisnings- og uddannelsesområdet, og læsere af denne rapport vil kunne genfinde mange tekststykker herfra i vort kapitel om ”Musikkens fødekæder”.

Projektets resultat er dels denne rapport, dels et internt arbejdsnotat, som bl.a. samler op på de gennemførte workshops og konklusionerne herfra.

I alle grafer, der viser udviklingen fra 1998 til 2014, er beløbene pristalsreguleret ud fra 2009.

De anførte beløb for 2012-2014 er de såkaldte budgetoverslagstal fra finansloven for 2011, dvs. de planlagte budgetter, som dog kan ændres ved efterfølgende finanslove.

De anførte forklarende tekster til de enkelte finanslovskonti og grafikken bygger primært på de tilhørende bemærkninger i finansloven.

Projektet er gennemført i perioden april-juni 2011 med afsluttende rapport august 2011.

Kulturministeriets samlede midler

Kulturministeriets samlede midler er øget i forhold til 2001, men musikkens andel i midlerne er faldet. I år 2000 var musikandelen på 13,0 % af ministeriets samlede budget. I 2011 udgør det 11,3 % efter at have været nede på 10,4 % i 2008.

Hvis niveauet i 2011 skal være på niveau med den andel, musikken udgjorde i 2000, vil det svare til, at musikområdet i hele Kulturministeriet skal tilføres 101 mio. kr. ekstra.

Skabende og udøvende virksomhed

Af Kulturministeriets budget anvendes ca. 2,4 mia. kr. til at støtte 'Skabende og udøvende virksomhed'. Dette omfatter tilskud til kunstnere og forfattere generelt og til musik, teater og film.

Musikkens andel i disse midler udgjorde 19,6 % i 2001. I 2011 udgør det 17,1 % efter at have været nede på 15,0 % i 2005.

Hvis niveauet i 2011 skal være på niveau med den andel, musikken udgjorde i 2001, vil det svare til, at musikområdet inden for støtte til den 'Skabende og udøvende virksomhed' skal tilføres 60 mio. kr. ekstra.

Statens Kunstfond

Statens Kunstfond skal fremme den bildende kunst, den litterære kunst, tonekunsten, kunsthåndværket, den kunstneriske formgivning, arkitekturen, filmkunsten og scenekunsten. På musikområdet (tonekunsten) tildeles den klassiske musik 7,6 % og det samme til den rytmiske musik. Det svarer til 13,8 mio. kr. Musikkens andel har ligget ret konstant gennem årene.

Det samlede budget er i 2011 på 91 mio. kr., men var i 2000 på 124 mio. kr., hvilket er 27 % under 2000-niveauet.

Hvis niveauet i 2011 skal være på niveau med 2000, vil det svare til, at Kunstfonden skal tilføres 33 mio. kr. ekstra.

Af dette beløb vil de 15,2 % kunne henføres til musikområdet svarende til 5 mio. kr. yderligere hertil.

Kulturministeriets musikkonto

Finanslovskonto 21.33 har til formål at fremme dansk musikliv i bred forstand. Midlerne går til drift af landsdelsorkestre, forskellige musikpolitiske initiativer, generel støtte til musikformål, musikskoler og rytmiske spillesteder.

Finanslovspuljen var i 2001 på 326 mio. kr. Efter en kraftig reduktion efter regeringsskiftet (til 181 mio. kr. i 2004), er puljen øget til 250 mio. kr. i 2011.

Hvis niveauet i 2011 skal være på niveau med 2001, skal denne musikpulje tilføres 76 mio. kr. ekstra.

Statens Kunstråd

Statens Kunstråd yder støtte til litteratur, billedkunst, musik og scenekunst mm. Indtil 2003 blev musikstøtten formidlet via Statens Musikråd.

Støtten til musikformål var i 2000 på 127,1 mio. kr. Musikandelen udgør 141,2 mio. kr. i 2011, men herfra skal fraregnes de midler, som er overført fra amter og kommuner som følge af strukturreformen.

Samlet er støtten til musikområdet dermed reelt faldet med 29,3 mio. kr. i 2011, når der sammenlignes med 2000.

Hvis niveauet i 2011 skal være på niveau med 2000, skal musikandelen under Kunstrådet derfor tilføres 29,3 mio. kr. ekstra.

Endvidere udløber puljen "Nye Toner" efter 2011 og dermed mangler yderligere ca. 10 mio. kr. årligt i forhold til i dag, hvis denne pulje ikke forlænges.

Musikskolerne

Musikskolerne spiller en afgørende rolle i udviklingen af den musikalske fødekæde og fungerer som omdrejningspunkt for lokale tilbud til børn og unge. Staten refunderer op til 25 % af lærerlønnene på musikskolerne, men i praksis er denne faldet jævnt i perioden 1996 til 2011 – fra 21,6 til 12 %.

Tilbageføres tilskudsprocenten til niveauet før 2000, dvs. til 20 % af de aktuelle lærerlønnene, skal tilskuddet øges til 130 mio. kr. Dette svarer til 50 mio. kr. ekstra.

Indholdsfortegnelse

Forord	1
1 Musikkens betydning og værdi	7
1.1 Musikkens betydning og værdi	7
1.2 Musikkens vilkår	8
2 Musikkens fødekæder	13
2.1 Den generelle udvikling	13
2.2 Gennemførte reduktioner og nedskæringer	17
2.2.1 Folkeskolen og gymnasiet	18
2.2.2 Pædagoguddannelsen	23
2.2.3 Læreruddannelsen, herunder efteruddannelse	23
2.2.4 Universitetsuddannelsen	24
2.2.5 Musikkonservatorierne	24
2.2.6 21.22.17 Musikskoler	25
3 De overordnede finanslovsrammer	29
3.1 Musikkens andel i Kulturministeriet	29
3.2 Pengestrømsanalysen	32
4 Musikkens andel	35
5 Udviklingen i de enkelte konti	39
5.1 21.1 Overordnede konti	39
5.1.1 21.11.32 Kulturel rammebevilling	39
5.1.2 21.11.35 Kultur i kommuner	39
5.2 21.2 Skabende og udøvende virksomhed	42
5.3 21.21 Støtte til kunstnere, forfattere mv.	43
5.3.1 21.21.02 Statens Kunstfond	43
5.3.2 21.21.11 Biblioteksafgift	46
5.3.3 21.21.12 Dvd-kompensation til rettighedshavere	47
5.3.4 21.21.45 Kunststyrelsen	48
5.3.5 21.21.46 International kulturudveksling	49
5.3.6 21.21.47 Statens Kunstråd	50
5.4 21.22 Musik	57
5.4.1 21.22.01 Landsdelsorkestre	58
5.4.2 21.22.03 Tilskud til landsdelsorkestre	59
5.4.3 21.22.05 Musikpolitiske initiativer	59
5.4.4 21.22.10 Diverse tilskud til musikformål	60
5.4.5 21.22.16 Støtte til musikformål	61
5.4.6 21.22.17 Musikskoler	62
5.4.7 21.22.18 Rytmiske spillesteder	65
5.5 21.4 Videregående uddannelse	66
6 Figuroversigt	71

1 Musikkens betydning og værdi

1.1 Musikkens betydning og værdi

Musikken har betydning såvel for den enkelte, for samvær med andre og for samfundet. Musikken spiller en stor rolle og indgår efterhånden i mange sammenhænge i hjemmet, i høresneglen, i bilen, på arbejdet, i butikkerne, på hospitaler, på spillesteder, i radio, fjernsyn, på film, i computerspil, i reklamer m.m.

Alle lytter til musik, og mange er også selv udøvere i det store og i det små.

Musik er således en livsnerve i samfundet. Den kitter samfundet sammen på tværs af køn, alder, profession, indkomst og etnicitet.

Vi kan tale om menneskelige værdier for den enkelte – som skaber af musik, udøver af musik og modtager af musik. Værdier som glæde, oplevelser, udfordringer, indlevelse.

Vi kan tale om sociale værdier, idet musik bringer mennesker sammen i fælles oplevelser. I vennelag, til fester eller store koncertoplevelser. Musik skaber rummelighed og nedbryder grænser.

Vi kan tale om kulturelle værdier, idet musikken og dens kultur og nyskabelser er med til at skabe national identitet. Det er vigtigt – ikke mindst for et lille sprogområde som Danmark – at værne om og dyrke den nationale musikkultur og udviklingen heraf.

Vi kan tale om økonomiske værdier, idet musikken i sig selv skaber beskæftigelse og eksport, men musik indgår i dag også som delelement i mange produkter, fx reklamer, film og computerspil. Musik kan være værdiskabende langt uden for kulturområdet.

Vi kan endelig også tale om musikkens afledte effekter som øget arbejdsglæde samt innovations- og læringsfremmende evner. Inddragelse af musik i skolen fremmer den generelle læring, leg med skabende musik fremmer innovationsevnerne etc. Musik kan således udnyttes til at højne niveauet for et videnssamfund.

Spørgsmålet er, om vi i dag udnytter potentialerne og mulighederne for at fremme den danske musikkultur og de perspektiver, det har for et samfund – såvel menneskeligt, socialt, kulturelt og ikke mindst økonomisk.

Et andet spørgsmål er, om vi ikke har rigeligt med musik allerede – det vælter ud med musik alle steder, så hvorfor er det nødvendigt med en (øget)

statslig indsats? Og hvorfor skal samfundet overhovedet bruge midler og kræfter på særligt at fremme det danske musikmiljø?

Svaret er, at det er vigtigt i et oplyst samfund at fremme kulturen – og at der i musikken er et uudnyttet potentiale, som kan fremmes via en aktiv politisk indsats.

Den danske musikkultur er et af flere kulturelle udtryk, som bidrager til at skabe identiteten af det danske samfund og er med til at forme befolkningen og de værdier, der er grundlæggende i samfundet.

Det er de politisk fastsatte rammer, der er bestemmende for, hvorledes den danske musikkultur fungerer og udvikler sig – og dermed rammerne for, hvorledes kunsten giver mulighed for, at befolkningen kan udvikle sig og skabe grundlag for løbende at diskutere, hvor vi vil hen med samfundet.

Ønskes et Danmark som et stærkt kulturelt samfund, kræver det en aktiv kulturpolitik, hvor der investeres mere i musikkulturens muligheder og befolkningens kreativitet og skaberevne.

Danmark har endvidere et stort uudnyttet potentiale for at skabe flere job, mere omsætning og øget eksport inden for musikbranchen og i brancher, der udnytter dansk musik. Musikkens aktører kan ved den rette investering dermed bidrage til at forbedre dansk økonomi.

Den erhvervmæssige tilgang til dansk musik har i stadig stigende grad været baseret på udgangspunktet, at musik tilhører ”underholdningsindustrien”. Succeskriteriet har typisk været lytter- og seertal.

Men det handler også om at se musikken ud fra de samfundsmæssige muligheder – i et større samfundsøkonomisk perspektiv, hvor musikken bidrager til at skabe samfundsværdier over en bred kam.

Med en ensidig erhvervstilgang forspilder vi chancen for at udnytte det store potentiale, der rent faktisk er og kan opdyrkes i Danmark – med de effekter dette vil have på samfundsøkonomien.

1.2 Musikkens vilkår

Musikkens vilkår handler om de vilkår og rammer, der er for de skabende musikere, de udøvende musikere og for modtagerne af musik.

Dansk musikliv har det dog på mange måder rigtig godt. Der er masser af succes historier med komponister og bands, som gør sig godt på den hjemlige og på den internationale scene. Eller som bidrager med filmmusik og andet. Der er gang i koncerterne, og folk strømmer til.

Men vi lever på frugten af en tidligere indsats, som organisationerne fornemmer og oplever, har ændret sig i negativ retning. Med rapporten her sætter vi tal og statistik på udviklingen.

Gennem interview og workshops har de fem organisationer såvel hver for sig som i fællesskab udmeldt et klart budskab:

Den er gal med fødekæden!

Fødekæden skal her forstås som børn og unge, der via daginstitutioner, folkeskolen, gymnasiet og musikskolerne møder musikken og bliver kommende modtagere af musik eller måske selv bliver skabende eller udøvende.

Det er i barndommen, musikinteressen formes og udvikles – både som interesserede og kritiske aftagere af musik, dvs. brugere af musikken – og hvor grobunden for nye talenter skabes.

Denne basale fødekæde til musikkens verden skal styrkes. Børn og unge skal i højere grad opleve og deltage i musikken i dens fulde bredde.

Det er via daginstitutioner, folkeskolen og ungdomsklubber, at nysgerrigheden kan dyrkes og udnyttes til at opdyrke dels et kommende publikum og musikaftagere, som kræver mere end bare mainstream-musik, dels nye skabende og udøvende musikere inden for alle genrer.

En række undersøgelser har påvist en positiv sammenhæng mellem udviklingen af musiske og andre kreative færdigheder og tilegnelsen af andre stofområder. Denne viden har haft bekymrende lidt indflydelse på prioriteringen af musikaktiviteter i uddannelsessektoren, det gælder fra vuggestuer, børnehaver, skolefritidsordninger, folkeskolen, gymnasiet m.v.

Det er et velfærdsgode, at alle danske børn har adgang til kvalificeret musikundervisning og sammenspilsaktiviteter til en overkommelig pris. Musikskolerne spiller her en afgørende rolle i udviklingen af den musikalske fødekæde og bør fungere som omdrejningspunkt for lokale musikundervisningstilbud til alle børn og unge.

Som det fremgår af næste kapitel om fødekæden, er der ganske rigtigt basis for postulatet om, at den er gal med fødekæden. Det dokumenteres her, at musiklæreruddannelserne er det område, der har lidt allermost skade i form af reduktioner og kvalitetsforringelser siden 2000.

Forringelserne har ramt såvel den almene del, dvs. uddannelse rettet mod børneinstitutionsområdet, folkeskolelæreruddannelsen og læreruddannelsen på konservatorierne samt den frivillige undervisning af små børn på musikskolerne.

Selvom det vejledende timetal for musiktimer i folkeskolerne har været uændret siden 1994, kan det endvidere dokumenteres, at det faktiske timetal er faldet år for år siden 2003.

Der er således et stærkt behov for nye tiltag, som kan vende udviklingen i fødekæden – at skabe musik til folk i alle aldersklasser og bringe musikken ind med modernismen – således at der fortsat skabes rammer for et udviklende og dynamisk musikliv – det handler om undervisning, uddannelse og spillesteder og medier (radio, fjernsyn og internet).

Den unge talentmasse er afgørende for at sikre fødekæden i det danske musikliv. En stærk talentmasse er et godt afsæt for et dynamisk musikliv og for udviklingen af et kræsent hjemmemarked, der ofte er hemmeligheden bag en eksportsucces. Samtidig udvikler de unge deres kreative kompetencer ved at spille musik, enten alene eller sammen med andre unge. Derfor skal vækstlaget styrkes ved at skabe bedre rammebetingelser for musikudøvelsen blandt unge landet over.

Dansk musik skal udfolde sit fulde potentiale. Der er derfor behov for at sætte fokus i grundlaget for den musikalske fødekæde og tilføre den musikalske udvikling bedre rammebetingelser og muligheder. Talentet og vækstlagene er centrale i en række initiativer. Fordi talent, lysten og glæden ved at spille musik er forudsætningen for, at der bliver skabt ny musik og store musikalske oplevelser i et forstærket samspil med publikum.

Men organisationerne har også et andet fælles budskab:

Den er gal med bredden!

Organisationerne oplever en stadig indsnævring især i public service formidlingen af musikken. Udviklingen går mere og mere i retning af mere og mere "mainstream", mens bredden i musikken svigtes.

Public service formidlerne har øget fokus på lytter- og seertal på bekostning af at formidle bredden i musikken. De populære navne går igen alle vegne – "Lady Gaga"-symptomet. Også udbuddet af udsendelser drejer væk fra bredden og fokuserer mere på underholdning end kvalitet. "X-faktor"-symptomet.

Vi har under interview med organisationerne fået oplyst, at danske musikere skal præsentere deres nye værker for et censorpanel i DR for at blive optaget på spillelisten, og behager nummeret ikke panelet, bedes den skabende musiker om at ændre i sin komposition efter panelets retningslinjer.

Det bør således overvejes, om de politiske medieaftaler i højere grad kan fremme formidlingen af bredden i dansk musik – og at der kommer mindre fokus på lytter- og seertal som succesmål.

Men også fødekædeproblematikken nævnt ovenfor har negativ effekt på bredden. Når børn og unge i mindre grad konfronteres med bredden i dansk musik i institutioner og folkeskolen (og via medier), mindskes interessen herfor naturligvis. At skabe interesse for bredden i musikken er en udfordring, som kræver tiltag på flere fronter.

Det er også vigtigt, at musikken – i alle dens former – har mulighed for at nå bredt ud i samfundet gennem arrangementer, som rækker ud over de større byer.

Endelig vil vi fremhæve et tredje budskab, som opsamler en række aspekter fra de gennemførte interview og workshops:

Den er gal med musikernes vilkår!

Organisationerne har givet mange eksempler på talenter, som har mistet lysten. Vilkårene som musiker er en alt for usikker fremtid at satse på. Det betyder, at det danske samfund mister kulturbidrag og formentlig også eksportmuligheder.

Ikke uden grund flourerer en række visdomsord i musikerkredse:

- ”Øverst på plakaten – nederst på lønningslisten”.
- ”Skal du starte et band – så start med at hyre en advokat og en revisor – derefter kan du fortsætte med en bassist og trommeslager”.

Det handler om at skabe bedre vilkår for, at musiklivet kan udfolde sig i kvalitet, tilgængelighed og mangfoldighed.

Det handler om at styrke vækstlaget – talentmassen – og skabe rum for, at der kan udvikles kompetencer både omkring den skabende og udøvende musik.

Det handler om at skabe gode rammevilkår for etablerede kunstnere, så disse gives frirum til kreativitet og nyskabelse, herunder en tilfredsstillende afregning for ophavsretten.

Der er behov for at skabe rum til ”musikkens grundforskning” forstået som plads til, at nyt kan ske, dvs. kunst for kunstens skyld! Det handler om at fremme kreativitet og innovation, hvor Danmark kan stå stærkt, herunder at sætte fokus på erhvervslivets udnyttelse af musikken. Kunststøtte kan anvendes til at købe tid hos kunstnere, som så kan få tid og rum til at arbejde med nye ideer, til udvikling af nye tilgangsformer og udtryk af musik. Sådanne ”frontløbere” kan måske, måske ikke, senere give økonomisk udbytte, men vil under alle omstændigheder give inspiration for andre til at gå nye veje. Det er ligeledes vigtigt med en hjemmebase, så den udøvende del kan afprøve og fremvise nye tiltag, som efterfølgende kan betyde eksport.

2 Musikkens fødekæder

I dette afsnit ses nærmere på den faktiske udvikling inden for det felt, vi kalder ”musikkens fødekæder”, hvilket her forstås som en række forskellige tilgange til begrebet undervisning og uddannelse.

Afsnittet opsamler, hvorledes (ressource)udviklingen har været inden for følgende forhold:

- Skolefaget musik (folkeskole og gymnasium).
- Den frivillige undervisning i musikskolerne.
- Musikfaget i de videregående pædagogiske uddannelser (herunder læreruddannelsen, pædagogseminarier og lærerseminarier (dvs. professionshøjskoler).
- Musikfaget i de videregående uddannelser på universiteter og konservatorier.

Den følgende opsamling er baseret på rapporten ”Musikfaget i undervisning og uddannelse” fra oktober 2010¹ (MUU-rapporten). Denne rapport ser på udviklingen fra ca. 1970 til i dag.

Endvidere har CASA foretaget en konkret analyse af udviklingen i musiktimerne i folkeskolerne baseret på Undervisningsministeriets database over faktiske timer i de enkelte skoler. Endelig indgår relevante dele af CASAs finanslovsanalyse (se senere).

2.1 Den generelle udvikling

Helt tilbage i 1991 udarbejdede Undervisningsministeriet den såkaldte KUP-rapport om mål og indhold i undervisningen i musik i det danske uddannelsessystem². Rapporten indeholder mange anbefalinger for styrkelse af musikfaget.

MUU-rapporten konkluderer, at *”bortset fra, at musik med skoleloven fra 1993 igen blev obligatorisk på 6. klassetrin, er det vanskeligt at finde en eneste anbefaling, som siden er realiseret eller i det hele taget fulgt op på en for faget konstruktiv måde. Tværtimod viser vores undersøgelse, at de mange problemer, der blev understreget i KUP-rapporten ikke mindst vedrørende lærernes uddannelse og efteruddannelse, er ganske væsentligt for-*

¹ Musikfaget i undervisning og uddannelse. Status og perspektiv 2010. Redigeret af Frede V. Nielsen. Musikpædagogiske Studier, DPU. Oktober 2010.

² KUP-rapport: uddannelse og undervisning. Undervisningen i musik i det danske uddannelsessystem. En beskrivelse og vurdering af mål og indhold (Undervisningsministeriet 1991).

stærket. Det er det mest markante og nedslående resultat af vore undersøgelser.”

Rapporten opsummerer, at der generelt i store træk er et positivt og optimistisk indtryk af musikundervisningens situation op mod århundredskiftet. Dette billede skifter imidlertid karakter omkring 2000:

- I den sidste halvdel af det 20. århundrede har musikfaget været inde i en rivende udvikling, fx gennem oprettelse af musikskoler i kommunalt regi, og skolens almene musikundervisning har haft medvind, fx musik som valgfag i gymnasium og hf. Dog har musik som obligatorisk fag i folkeskolen været trængt.
- Siden 1970 er nye og reformerede musiklæreruddannelser kommet til, og op mod årtusindskiftet var der flere velkvalificerede musikundervisere end nogensinde før, selvom udviklingen i seminariernes læreruddannelse begyndte at trække i modsat retning.
- På det politiske niveau var der i årene op mod 2000 en bred, men dog diffus interesse for det musiske og æstetiske.

Indholdsmæssigt har der været en kraftig udvikling i musikfaget. I folkeskolen og gymnasiet ses tre tendenser:

- Tidligere lå vægten på sang, hvor fokus nu er musik i langt mere omfattende betydning og musik af mere og mere forskellig stilistisk karakter fra større og større dele af verden.
- Øget fokus på sang og musik i samfundsmæssig og tværfaglig sammenhæng. Det handler nu ikke blot om sang, musik og musikalsk struktur i sig selv, men også om disse fænomener i samfundsmæssig, funktionel og bred æstetisk og tværfaglig kontekst.
- Tidligere var der alene vægt på reproducerende musikalsk aktivitet (lære at spille og synge eksisterende musik), hvor der nu er fokus på skabende virksomhed i form af improvisation, komposition og arrangement. Hertil kommer mere analytisk orienteret og reflekterende omgang med musik. Der er mere vægt på instrumentalspil frem for sang, og it indgår nu som redskab og læremiddel.

Denne udvikling – eller ”ekspansion” af musikfaget afspejles også i uddannelserne.

Ikke mindst seminariernes studieordninger vidner om stigende stoffylde, og dette er ikke alene på det musikfaglige, men også mht. det pædagogiske uddannelsesindhold, specielt på det fagdidaktiske område.

Et fællestræk ved seminariernes og universiteternes pædagogisk rettede uddannelser er den store betydning, som den rytmiske musik har fået.

På universiteterne kommer hertil den musiksociologiske, musiketnologiske og kulturteoretiske orientering af musikvidenskaben som et markant træk, der i hvert fald i en periode har haft dybe indvirkninger på gymnasiefaget.

Også musikskolerne og musiclæreruddannelsen på konservatorierne har på særlig måde været præget af den omtalte udvikling. På musikskolerne har det medført større bredde i det musikpædagogiske program, først og fremmest i relation til undervisning af små børn og i henseende til det musikalske stilartsspektrum i instrumentalundervisningen.

På det institutionelle plan er oprettelsen af Rytmask Musikkonservatorium i 1986 et tydeligt symptom på en mere bredt funderet og sigtende musikalsk uddannelseskultur.

MUU-rapporten opsummerer: *"Alt dette kan i sig selv være både positivt og udfordrende"*. Imidlertid tilføjes: *"Men det vil ikke kunne lade sig gøre at realisere alle disse muligheder lige målrettet og helhjertet – især ikke, da ressourcer og strukturelle rammebetingelser ikke på tilsvarende måde er blevet udvidet"*.

Da rammebetingelserne ikke længere kan favne denne ekspansion, har uddannelserne tilpasset sig situationen.

På folkeskoleområdet har man orienteret sig mod noget overordnet og fælles på tværs af det fagligt specifikke og herved søgt at omfatte en overordnet helhed. Denne helhedstilgang afspejles i uddannelserne:

For pædagoguddannelsen samles i 1992 uddannelser rettet mod specifikke målgrupper til en enhedsuddannelse, og i 2007 optages musik i den tværfaglige konstruktion UMD (udtryk, musik og drama). Med læreruddannelsesloven i 1997 nedlægges musik som fællesfag og erstattes af et tilbud om et "praktisk musisk kursus" – en ændring der medvirkede til reduktion af den musikfagligt rettede uddannelse af lærere til folkeskolen med en tredjedel.

I folkeskolen tildeles de praktisk musiske fag undervisningstimer *en bloc* som en pulje til fordeling mellem fagene, således at vægningen af det enkelte fag sløres. Med gymnasireformen i 2005 nedjusteres bl.a. musikfagets selvstændige profilering.

Alle universiteternes musikvidenskabelige institutter er nedlagt og optaget i bredere institutdannelse, og noget tilsvarende gør sig gældende ved pædagog- og lærerseminariernes indlemmelse i professionshøjskolerne.

MUU-rapporten opsamler: *"Sammenlægning af institutioner er blevet et mantra, som har ikke blot organisatoriske, men også indholdsmæssige kon-*

sekvenser i den forstand, at i dette tilfælde musikfagets teoretiske og funktionelle perspektiv løftes ud af fagets egen horisont til overordnede kulturteoretiske, æstetiske og tværfaglige teoridannelser og med nyttiggørelse i overfaglige eller ikke-faglige sammenhænge for øje”.

Prisen er, at det svækker muligheden for koncentreret fordybelse i det særlige udtryks- og meningsunivers, der karakteriserer musik som specifikt kunstområde med egne udfordringer til faglig kunnen og indsigt.

Over for denne helheds- og tværfaglighedsstrategi står en valgfagsstrategi, der er blevet mere og mere udbredt. Konsekvensen er her en bevægelse bort fra det almene og fælles i retning af det særlige og specifikke for de få.

I gymnasiet er musik for første gang i gymnasiets historie ophørt som obligatorisk fag med reformen fra 2005.

Fra 3 timers obligatorisk musik i 1. g er det nu valgfag på C-niveau i konkurrence med tre andre fag, hvilket har medført vigende tilslutning.

Musikalsk aktivitet spiller stadig en meget central rolle i skolens kulturelle liv, men musik er ikke mere fælles for alle gymnasiets elever.

I folkeskolen er både klassetrin med obligatorisk musik og antal lektioner vigende. Timetildeling til musikfaget sker *en bloc* med andre praktiske musikfag, således at det faktiske timetal i musik varierer.

MUU-rapporten dokumenterer, at ca. halvdelen af landets skoler ikke opfylder det retningsgivende timetal i musik.

Musikskolerne var oprindeligt orienteret mod en bred og almen musikundervisning for flest mulige. Med tiden er der kommet mere fokus på at prioritere talentpleje, og der er blevet færre midler til den brede og flere til den elitære undervisning, dvs. at budgetterne stiger, men elevtallet falder.

Hos professionshøjskolerne er musik ophørt som et selvstændigt område i pædagoguddannelsen, idet den nu er del af det såkaldte UMD-kompleks. Denne fagkombination har også status som valgfag med det resultat, at det kun vælges af ca. en tredjedel af de studerende. Hertil kommer en dramatisk reduktion af antal undervisningslektioner.

Med læreruddannelsesloven af 2006 er musik trængt voldsomt med det resultat, at linjefaget udbydes på stadig færre uddannelsessteder og med stadig færre studerende. Musik blev tidligere valgt af ca. 14 % af de lærerstuderende, og dette er fra 2007 reduceret til halvdelen.

Linjefagsuddannelse i musik er blevet en specialitet for de færreste, som langt fra svarer til det antal musiklærere i folkeskolen, der bliver behov for i de kommende år.

Endelig påpeger MUU-rapporten, at der parallelt med denne udvikling sker en "akademisering" af uddannelserne. Heri ligger, at der er kommet en videnskabeliggørelse og forskningsbaseret af uddannelsens indhold. Tendensen er tydeligst i pædagog- og læreruddannelsen, dvs. i de professionsorienterede uddannelser.

Udvidelsen, eller ekspansionen, af musikfaget skaber behov for prioriteringer. På den ene side skal musikfaget "følge med" i en generelt voksende akademisk uddannelsesbølge og fremstå som ligeberettiget med andre typer fag. På den anden side er musik ikke et akademisk, men et æstetisk fag, der udtrykker sig i et specifikt medium og i aktivitetstyper, der adskiller sig fra andre æstetiske fag. Det er et problem, hvis denne prioritering medfører, at indføring i og udvikling af de musikfaglige grundaktiviteter svigtes.

MUU-rapporten giver en række eksempler. Her et lille udpluk: Hos universitetsuddannelserne ses en tendens til et teoretisk "løft" fra en også praktisk-udøvende musikfagligt orienteret musikvidenskab til orientering ud fra overordnede grundlag af bl.a. kulturteoretisk art.

På børneinstitutionsområdet kan kravet om læreplaner som styringsredskab tolkes som en akademisering. På musikskolerne har sammenlægninger, som følge af strukturreformen, skabt behov for tydeliggørelse af en pædagogisk profil i læreplansdokumenter.

Denne akademiseringstendens – som er en generel tendens i samfundet – presser musikundervisningens grundtyper, nemlig at lære at spille og synge. Dette er en tids- og ressourcekrævende proces, som bliver trængt i den tiltagende stoffylde og er på vej til helt at forsvinde.

Pædagoguddannelsen er det tydeligste eksempel herpå: Når den obligatoriske musikundervisning med min. 132 lektioner er erstattet af et linjevalgsforløb med 83 lektioner, vil det være mere eller mindre omsonst at satse på sang- og instrumentundervisning. I stedet prioriteres noget mere overblikseablerende, og så er vi allerede inde i den beskrevne akademiseringsproces.

2.2 Gennemførte reduktioner og nedskæringer

Set over hele perioden fra 1970 til i dag er det slående, at de reduktioner, der er gennemført, først og fremmest gør sig gældende fra ca. 2000 og frem, på visse områder begyndende lidt tidligere. Der er tale om reduktioner og nedskæringer på stort set alle betydende parametre og på alle uddannelsesniveauer, dvs. med hensyn til:

- Antal undervisningstimer i musik.
- Den tidsmæssige udstrækning over antal år.
- Antal elever, der får musikundervisning.
- Antal uddannelsessteder, der tilbyder musikundervisning.
- Antal studerende på musiklæreruddannelser.
- Antal lærere, der varetager musikundervisning og -uddannelse.

MUU-rapporten konkluderer: *”Samlet set er det et overvældende billede af reduktion på så at sige alle fronter, der tegner sig. På nogle områder er der tale om forhold, der må karakteriseres som ødelæggende. Man kan undre sig over, at det har udviklet sig så drastisk først og fremmest efter 2000, uden at det hidtil har været markeret særligt tydeligt eller slet ikke af de interesseorganisationer, hvis opgave det er at følge udviklingen og følge op på den”.*

”Uanset hvordan man tolker udviklingen, forekommer det at være evident, at musikfaget i undervisning og uddannelse står ved en skillevej, hvis det skal bevare og udvikle sin faglige identitet på en for faget troværdig måde. I et videre perspektiv er det hele vores musikkultur, der er i spil”.

2.2.1 Folkeskolen og gymnasiet

I folkeskolen er det vejledende timetal i musik faldet med 25 % siden 1970 (fra 12 til 9 ugetimer). En reduktion til 8 timer blev dog gennemført allerede i 1975. Siden 1994 har det vejledende ugentlige timetal været 9 timer. Ifølge MUU-rapporten viste en undersøgelse vedr. 2008-09 endvidere, at kun godt og vel halvdelen af landets skoler opfylder dette vejledende timetal. Den anden halvdel når ikke op på det niveau.

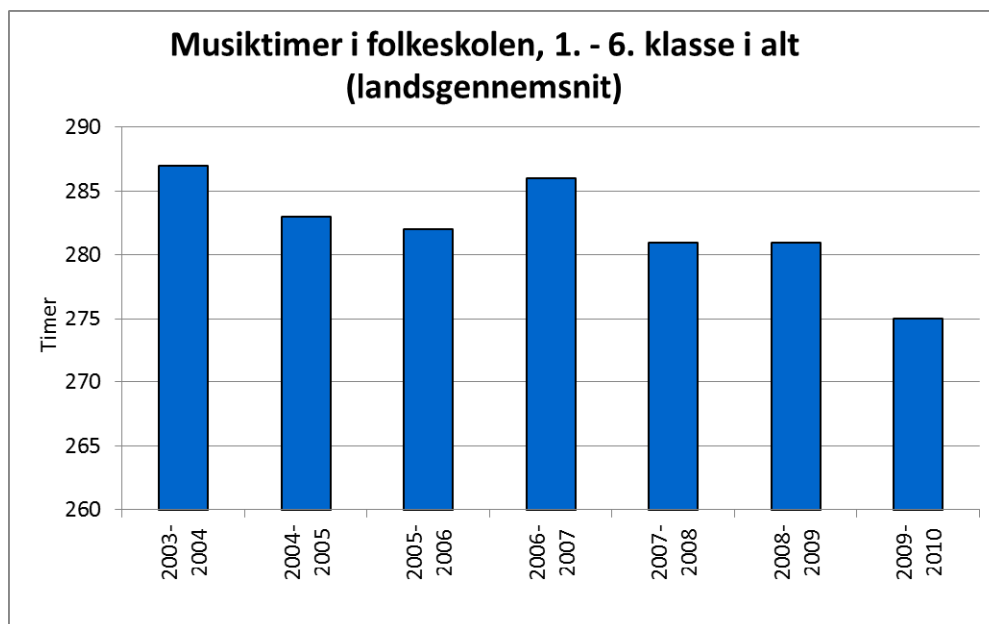
Med gymnasiereformen i 2005 ophørte musik som obligatorisk fag med tre ugetimer i 1. g. I 2009 blev faget valgt af 29 % af eleverne.

De elever, som valgte musik på højniveau (A-niveau), fik før 1988 hhv. 6 og 7 lektioner i 2. og 3. g. Dette er nu reduceret til 5 lektioner på hvert klassetrin.

CASA har set nærmere på den faktiske udvikling i folkeskolernes musiktimer. Siden skoleåret 2003/04 har Undervisningsministeriet registreret antallet af faktiske undervisningstimer fordelt på de enkelte fag og for den enkelte folkeskole. Disse data er tilgængelige via UNI-C Statistik og Analyse.

Analysen viser, at selvom det vejledende timetal har været uændret i perioden, er de faktiske musiktimer løbende faldet hen over perioden. Fra 287 musiktimer samlet for 1.-6. klassetrin til 275 timer.

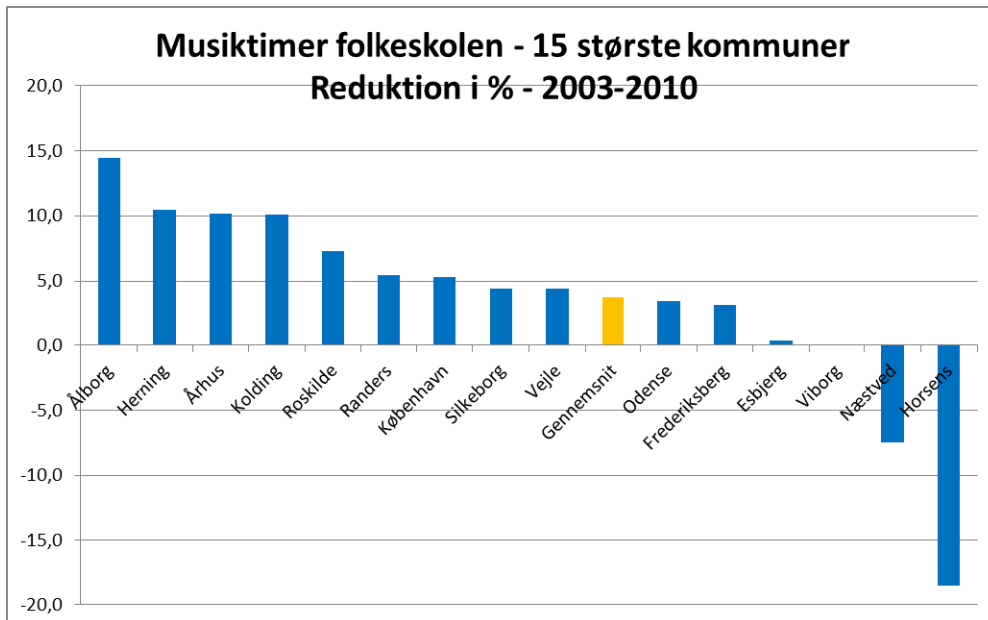
Reduktionen er på 12 musiktimer i gennemsnit for alle skoler for 1.-6. klassetrin. Det svarer til en reduktion på 4,2 % over de 6 år.

Figur 2-1: De faktiske musiktimer er faldet fra 287 musiktimer samlet for 1.-6. klassetrin i skoleåret 2003/04 til 275 timer i skoleåret 2009/10. Beregnet af CASA på basis af data fra UNIC Statistik og Analyse.

Ses på de 15 største kommuner viser det sig, at der er store forskelle. Fx har folkeskolerne i Ålborg Kommune reduceret musiktimerne med 14,4 % og kommunerne Herning, Århus og Kolding med ca. 10 %. Omvendt har enkelte kommuner øget deres musiktimetotal. Det gælder Næstved og især Horsens, som har haft en vækst på ikke mindre end 18,6 %.

I figuren herunder vises ændringen i procent fra skoleåret 2003/04 til skoleåret 2009/10. En negativ reduktion svarer til en vækst i antal musiktimer.

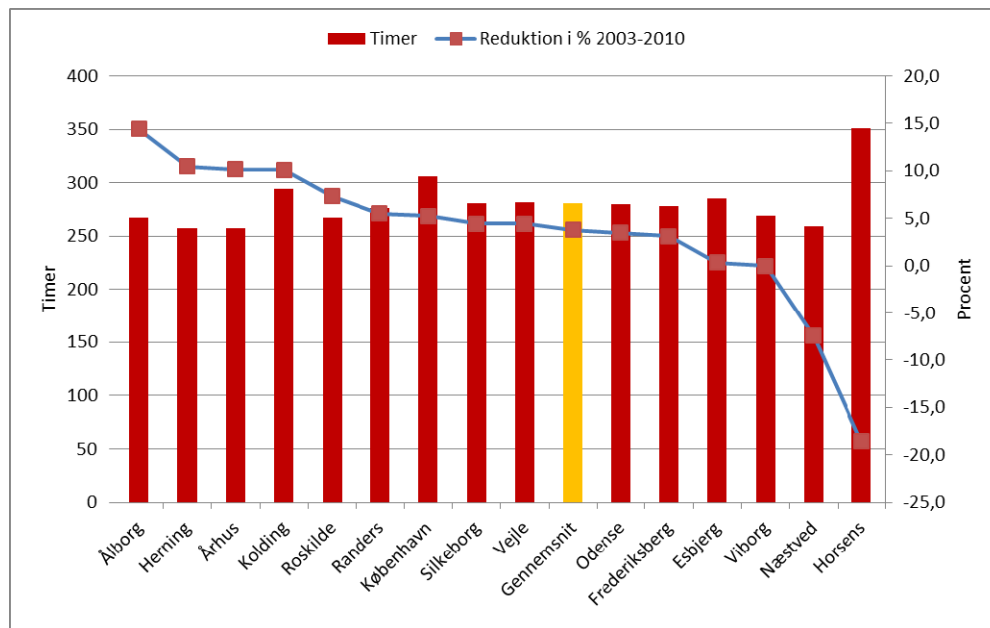

Figur 2-2: Ændringen i procent af musiktimer på kommunens folkeskoler fra skoleåret 2003/04 til skoleåret 2009/10. En negativ reduktion svarer til en vækst i antal musiktimer. Beregnet af CASA på basis af data fra UNI-C Statistik og Analyse.

For at vurdere denne procentændring bør man med rette se på, hvilket niveau kommunerne ligger på i musiktimal. En stor reduktion kan måske forklares med, at man har haft et højt niveau og derfor har reduceret til et mere ”normalt” niveau som led i de løbende besparelser i kommunerne.

I figuren herunder er den procentuelle reduktion derfor sat i forhold til det musiktimal, som kommunens folkeskoler har i skoleåret 2009/10.

CASA har endvidere udtrukket 10 tilfældige andre kommuner, og billedet er her stort set det samme. Profilen for udviklingen i musiktimerne blandt de 15 største kommuner kan derfor antages at være symptomatisk for alle landets kommuner.

Figur 2-3: Sammenhæng mellem den procentuelle reduktion i kommunens musiktimer og de faktiske musiktimer i skoleåret 2009/10. Beregnet af CASA på basis af data fra UNI-C Statistik og Analyse.

Det ses af figuren, at de kommuner, som har haft store procentuelle reduktioner i musiktimerne, er reduceret ned til under landsgennemsnittet i faktiske musiktimer. Dette gælder dog ikke Kolding, som trods reduktion stadig ligger pænt højt i faktiske musiktimer.

I den anden ende af skalaen har vi Næstved, som har øget sit musiktimetal, men det har været fra et meget lavt niveau, idet de endnu ikke er oppe på landsgennemsnittet.

Endelig har vi så Horsens, som med sin vækst nu springer klart i øjnene med væsentligt flere musiktimer end de øvrige. Det var derfor nærliggende at spørge: Hvad sker der dog i Horsens?

I Horsens Kommune blev der i 2001 startet projektet ”Musik til alle”, som er et samarbejdsprojekt mellem Horsens Musikskole og tre socialt stærkt belastede folkeskoler i Horsens Kommune – Langemarksskolen, Søndermarksskolen og Vestbyskolen.

Ideen med projektet er, at musikundervisningen bliver et område, hvor der tilføres ekstra ressourcer for at styrke den sociale, den følelsesmæssige og den kulturelle kompetence. Projektet kørte som forsøgsprojekt i en toårig periode med støtte og blev derefter videreført som del af den almindelige praksis.

Indsatsen er evalueret og resultatet fremlagt i en rapport i 2008³. Her følger et uddrag fra evalueringen:

De *centrale resultater* i forhold til projektets målsætninger er:

1. En styrkelse af elevernes selvværd. Der er tale om et resultat af væsentlig betydning, som fremstår som en central faktor.
2. Forøget kvalitet i musikundervisningen gennem samspil MS-FS. Der er tale om et meget markant resultat med udviklingsmuligheder i spørgsmålet om samarbejdsrelationer.
3. Udvikling af social kompetence. Der er tale om et markant og samstemmende resultat.
4. Ændring af skolens image i det omliggende samfund. Der er tale om et betydeligt resultat med særlig vægtning i et ledelsesperspektiv.

Det vurderes på ledelsesplan, at projektet, i den seksårige periode, har haft overordentlig stor betydning for elevernes måde at stå frem på og for den afsmittende virkning. Der har været en positiv udvikling med at bryde skolernes 'negative sociale arv', idet nogle forældre fra skolens nærområde, som har sikret sig en plads fx på en privatskole, alligevel vælger den lokale skole. Det er desuden dokumenteret, at der er flere børn fra de tre skoler, som deltager i musikskolens tilbud. Musikundervisningens kvalitet er hævet voldsomt, der er sket videndeling, og det har haft indflydelse på hele måden at arbejde med musik på.

På lærerniveau vurderes bl.a., at eleverne udvikler selvtillid og 'værdighed'. "Det er centralt, at de børn, vi arbejder med her, sædvanligvis ikke har noget at vise - derfor bryder det en ond cirkel, når de har noget at vise i kraft af musikprojektet. Der er et skift i elevernes egen opfattelse af, hvad de kan, og i forældrenes. Vi begynder nu at se effekten af projektet, da vi nu har de årgange, der har været med hele vejen. De har en stor glæde ved at gøre sig umage med nogle ting og oplever glæden ved musikken."

Endelig kan fremhæves de specifikke resultater på musikområdet:

- Kvalitet i musikundervisningen gennem samspil musikskolen og folkeskolerne imellem.
- Etablering af en musikkultur.
- Sammenhæng mellem folkeskole-musikundervisning og musikskoleundervisning.
- Brud med en negativ opfattelse af musikundervisning.
- At børn, som normalt ikke deltager i frivillig musikundervisning, motive-res og inspireres til at spille, synge og danse.

³ Musik til alle – et samarbejdsprojekt mellem folkeskole og musikskole i Horsens Kommune. Oversigt over analyser og resultater fra den eksterne evaluering af projektet. Finn Holst, 2008.

2.2.2 Pædagoguddannelsen

MUU-rapporten har undersøgt seks uddannelsesinstitutioner. Det samlede antal lektioner er faldet fra et gennemsnit på 157 lektioner pr. hold i 1980'erne (variation på 132-205 lektioner) til et aktuelt niveau på gennemsnitligt 33 lektioner (variation på 27-45 lektioner). Den gennemsnitlige reduktion svarer til 79 %.

Det mest dramatiske fald finder vi på en enkelt institution fra 205 til 27 lektioner, svarende til 87 %. Dette hænger bl.a. sammen med, at faget nu alene er defineret som valgfag.

Denne dramatiske reduktion er sket på trods af, at musikundervisning på småbørnsområdet i stigende grad fremhæves som et af de vigtigste både af hensyn til børnenes alsidige udvikling og for udviklingen af vor musikalske kultur.

2.2.3 Læreruddannelsen, herunder efteruddannelse

Såvel ændringen af læreruddannelsen i 1997 som i 2006 har ifølge MUU-rapporten medført et betragteligt fald i uddannelse af musiklærere og forringelse af uddannelsesmiljøet.

I 1997 ophørte musik som førstedels fag og fællesfag. Det medførte en reduktion af uddannelsestilbuddet for fremtidige musiklærere i folkeskolen på ca. 33 %.

Med ændringen i 2006 og særlige bestemmelser vedr. valg af linjefag gik antallet af studerende med linjefag musik fra stabilt 13-15 % af en årgang på læreruddannelsen til halvdelen heraf.

Denne procentreduktion er sket samtidig med, at det samlede antal lærerstuderende har været stabilt faldende i en længere periode. Ifølge MUU-rapporten har det haft drastiske konsekvenser for musikfaget og musikmiljøet på landets professionshøjskoler med læreruddannelse.

Der er sket en voldsom reduktion af antallet af faste lærere i musik (adjunkter og lektorer). Fra 2002 til i dag er antallet faldet fra 72 til ca. 30 adjunkter og lektorer – en reduktion på 59 %. Flere af de uddannelsessteder, der har musik som linjefag, har nu kun en eller to lærere til varetagelse af opgaven.

Efter- og videreuddannelse af især folkeskolens lærere havde et betydeligt omfang i perioden op til 2000. Dette år ophørte Danmarks Lærerhøjskole med denne virksomhed, idet kandidat- og ph.d.-uddannelserne overgik til DPU og efteruddannelseskurserne til CVU og professionshøjskolerne.

MUU-rapporten illustrerer udviklingen med 1985-86 som eksempel. I dette år havde Danmarks Lærerhøjskole foruden den faglig-pædagogiske kandi-

datuddannelse en meget omfattende kursusvirksomhed i musik fordelt på hovedinstitutionen i København og provinsafdelingerne.

Samlet realiseredes i dette år 27 årskurser med gennemsnitligt 102 lektioner (i alt 2.750 kursustimer) og gennemsnitligt 20 kursister på holdet.

Hos CVUer og professionshøjskoler er antallet af kursustimer på et niveau på ca. 150 timer i de år, hvor der er størst kursusvirksomhed. En reduktion på ikke mindre end 95 % i efteruddannelse på musikområdet.

2.2.4 Universitetsuddannelsen

På universiteterne med musikvidenskabelig uddannelse er antallet af studerende steget markant over den undersøgte periode. På Københavns Universitet således:

År	Antal studerende
1970	Ca. 320
1997	850
2010	544

MUU-rapporten anfører, at man skulle formode, at også det videnskabelige personale (VIP) er blevet reguleret nogenlunde proportionalt hermed, men det er ingenlunde tilfældet. På Københavns Universitet har antallet af VIPer udviklet sig sådan:

År	Antal VIP
1980	25
1987	19
1998	16
2007	7
2010	7

Over perioden svarer det til en reduktion på 72 %.

På Aarhus Universitet har reduktionen i antal VIPer også været betydelig om end lidt mindre markant end i København (godt og vel 60 %).

Det er ifølge MUU-rapporten tankevækkende, at den procentvise reduktion på universiteterne stort set svarer til det tilsvarende tal for læreruddannelsen i perioden 2002-2010. Set over hele den undersøgte periode fra 1970 har reduktionen dog her været endnu større.

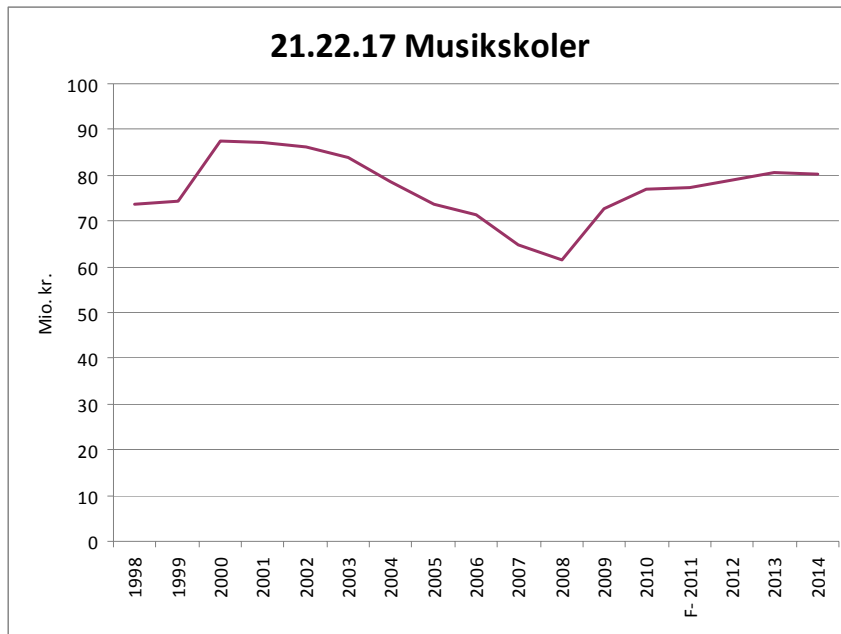
2.2.5 Musikkonservatorierne

Også på musikkonservatorierne kan konstateres fald, her opgjort som antallet af færdiguddannede med en pædagogisk profil, dvs. med en forventelig funktion som musiklærer baseret i en pædagogisk orienteret uddannelse.

Fx er reduktionen her set over samtlige konservatorier opgjort til 35 % i perioden fra 2000 til 2007.

2.2.6 21.22.17 Musikskoler

Ifølge finanslovsteksten refunderer staten op til 25 % af lærerlønninger ved musikskoler, der drives som kommunale institutioner eller som selvejende institutioner med kommunalt tilskud, under forudsætning af, at de børn og unge, der frekventerer musikskolen, ikke betaler mere end 1/3 af bruttoudgifterne ved musikskolens drift, jf. musikloven.

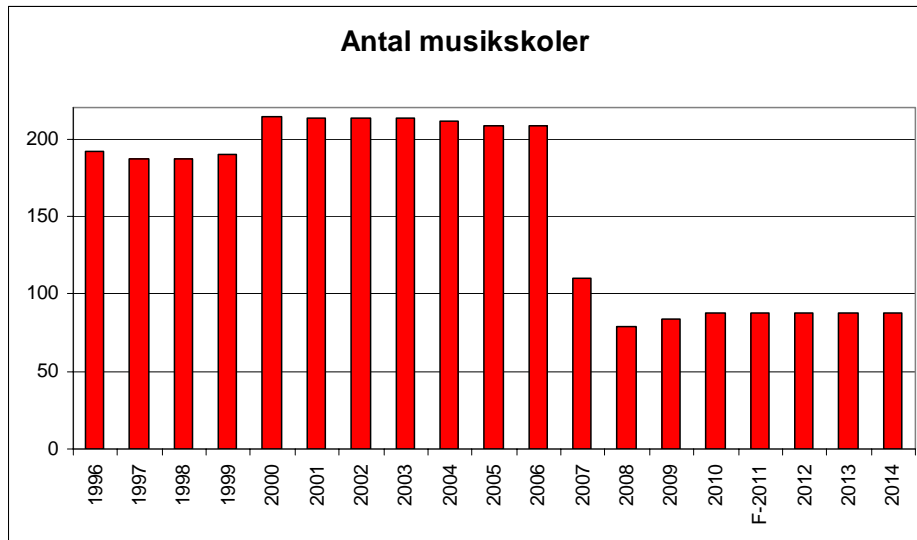
Figur 2-4: Musikskolernes tilskudsbeløb er faldet jævnt i perioden 2000 til 2008, men er efterfølgende igen hævet, så det i 2014 forventes at ligge på ca. 80 mio. kr.

Se noten.⁴

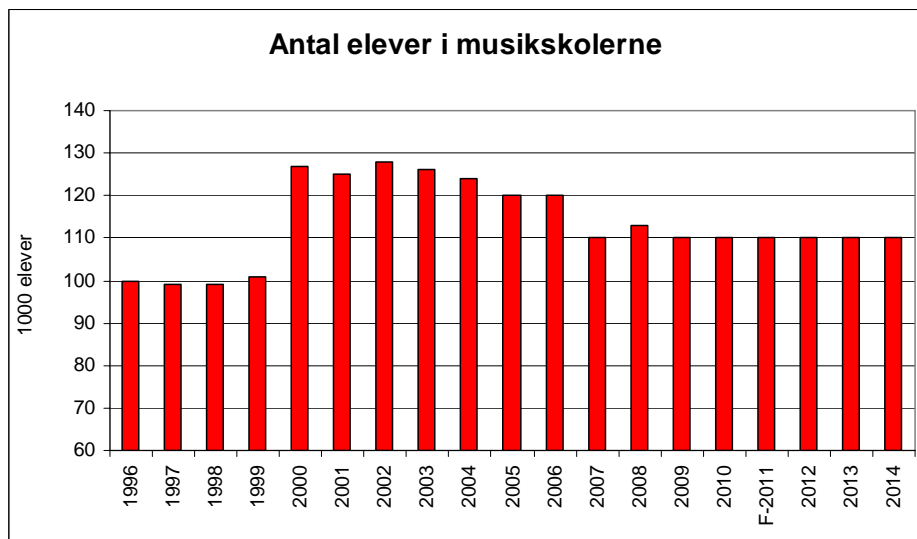
Som følge af strukturreformen blev antallet af musikskoler væsentligt reduceret i 2007. Antallet af elever blev væsentligt forøget i 2000, men er siden faldet med ca. 15.000 elever.

⁴ I forbindelse med indgåelse af kulturaftaler i perioden 2008-2011 er der overført 10,0 mio. kr. i 2008, 6,7 mio. kr. i 2009 og 2010 og 6,4 mio. kr. i 2011 (2008-niveau) til § 21.11.32. Kulturel rammebevilling.

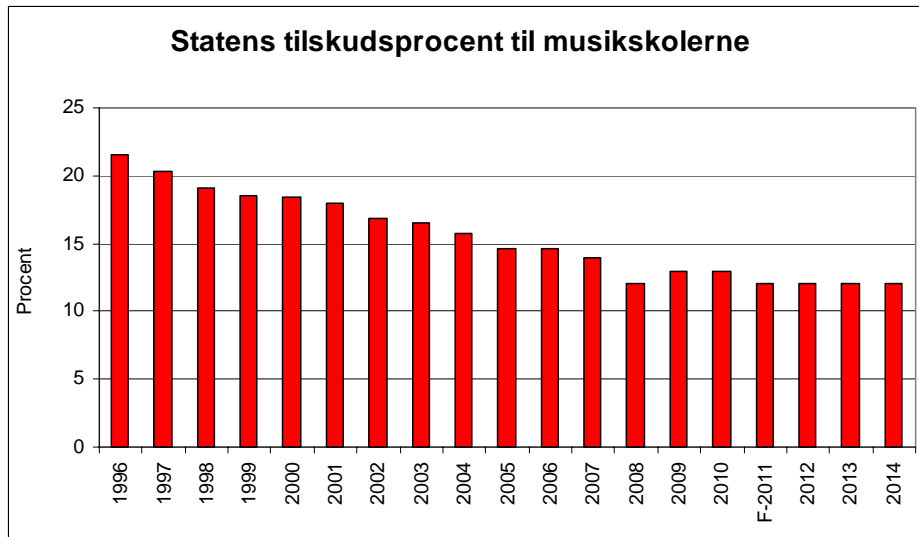
Der er overført 2,6 mio. kr. årligt (2009-priser) til § 21.11.32. Kulturel rammebevilling som følge af indgåelse af kulturaftale med Kulturregion Århus for perioden 2009-2012.

Figur 2-5: Antallet af musikskoler blev mere end halveret ved strukturreformen i 2007.

Figur 2-6: Antallet af elever i musikskolerne nåede i 2002 sit maksimum med 128.000 elever, men er nu på 110.000 – et fald på 16 %.

Figur 2-7: Musikskolernes tilskudsprocent (opgjort som dækningsandel af lærerlønningerne) er faldet jævnt hen over årene. I år 1996 blev refunderet 21,6 %, og dette er nu nede på 12 %.

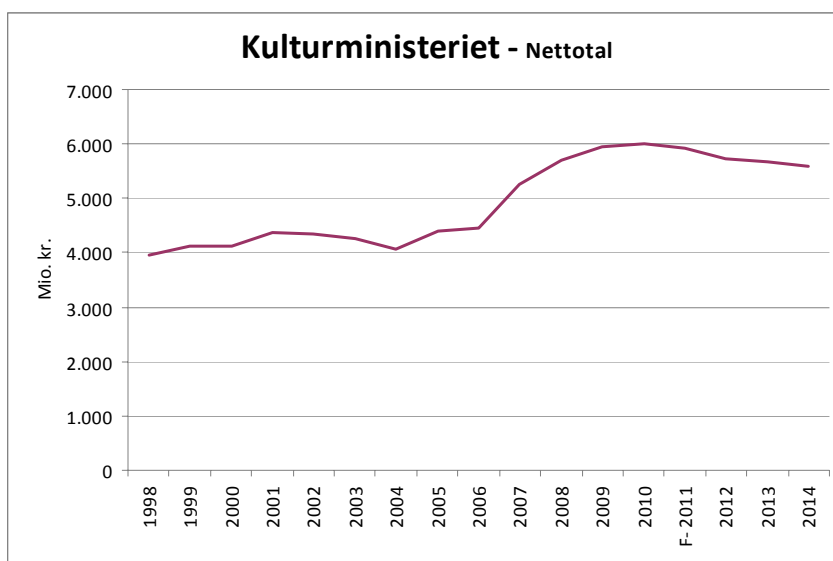
Det faldende elevtal hænger måske sammen med den faldende tilskudsprocent, idet det kan formodes, at brugerbetalingen er øget tilsvarende. Også en øget satsning på talentpleje kan medføre et lavere elevtal. Det har dog ikke inden for rammerne af undersøgelsen været muligt at undersøge dette nærmere.

3 De overordnede finanslovsrammer

Kulturministeriet har samlet øget sit nettobeløb fra 4 mio. kr. til 6 mio. kr. i perioden 1998 til 2011. Der er i finansloven for 2011 lagt op til en reduktion i de kommende år.

Nettobeløbet i 2011 dækker over en udgift på ca. 7 mia. kr. og en indtægt på ca. 1 mia. kr.

Finanslovsteksten for ministeriet lyder: ”Ministeriet varetager opgaver vedrørende tilskud til den skabende kunst, musik, teater, film, biblioteker, arkiver, museer, zoologiske anlæg, videregående uddannelse, idræt samt radio/tv. Endvidere varetages sager vedrørende ophavsret, kulturformidling, kulturmiljø samt kulturelle forbindelser med udlandet”.

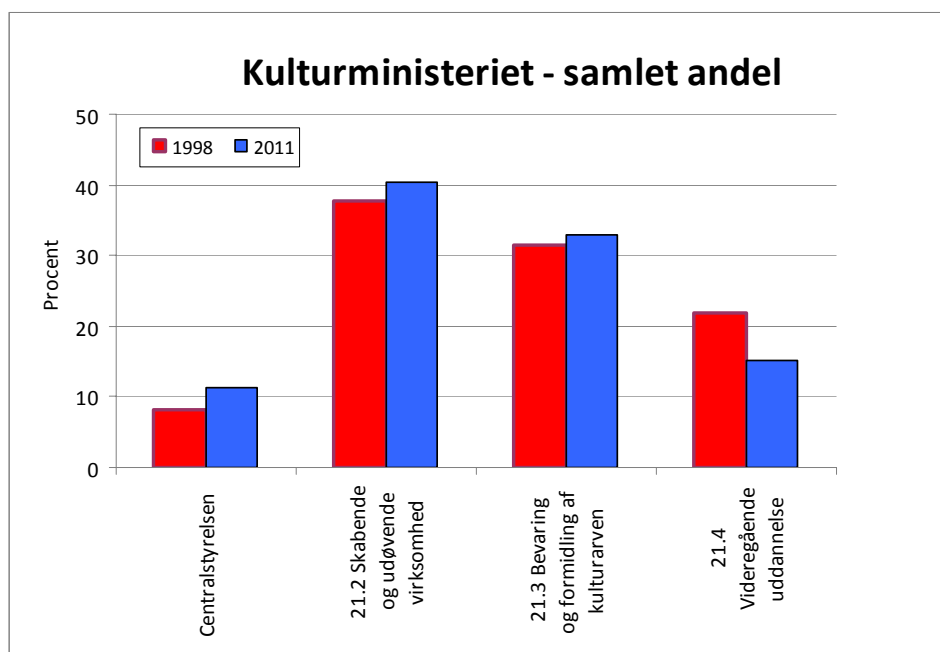
Figur 3-1: Udviklingen i nettoudgifter under Kulturministeriet i perioden 1998-2014. Kilde: de årlige finanslove.

Bemærk: Ministeriet overtog fra 2007 tilskud til distribution af dagblade (ca. 350 mio. kr.). Endvidere betød strukturreformen i 2007, at staten har overtaget en række udgifter fra amterne. Den samlede vækst kan således ikke tolkes som øgede midler til kulturområdet.

3.1 Musikkens andel i Kulturministeriet

Ministeriet omfatter finanslovsmæssigt 4 hovedkonti. I figuren er vist den procentmæssige fordeling af udgifterne på disse hovedkonti – og ændringen i fordelingen fra 1998 til 2011.

Ministeriet omfatter ud over de 4 hovedkonti også nogle få midler til idræts- og fritidsfaciliteter samt til radio og tv. Disse midler er holdt uden for beregningerne, da de er ubetydelige i forhold til de 4 hovedkonti.

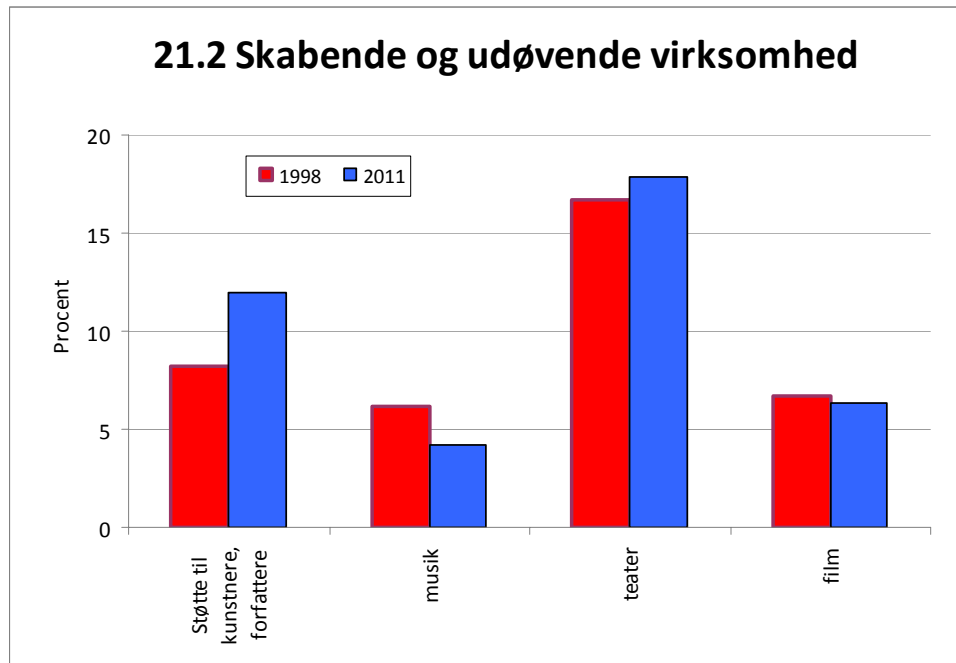
Figur 3-2: De relative forskydninger inden for Kulturministeriet fra 1998 til 2011 mellem de 4 hovedkonti.

Den samlede ramme i ministeriet var i 1998 på 3.948 mio. kr. og i 2011 på 5.909 mio. kr. En uændret andel svarer derfor til en væsentlig stigning i de faktiske beløb.

Kommentarer til de 4 hovedkonti:

- Centralstyrelsen (konto 21.1) er relativt set øget fra 8,1 % af midlerne til 11,2 % – hvilket svarer til en vækst på 108 % i faktiske midler (svarer til en vækst på 342 mio. kr.). Denne vækst er dog langt overvejende knyttet til, at tilskud til dagblade i 2007 blev overført fra Transport- og Energi-ministeriet til Kulturministeriet.
- Skabende og udøvende virksomhed (21.2) er relativt set øget fra 37,8 % af midlerne til 40,3 % – hvilket svarer til en vækst på 60 % i faktiske midler (svarer til en vækst på 889 mio. kr.).
- Bevaring og formidling af kulturarven (21.3) er relativt set øget fra 31,5 % af midlerne til 32,9 % – hvilket svarer til en vækst på 57 % i faktiske midler (svarer til en vækst på 703 mio. kr.).
- Videregående uddannelse (21.4) er relativt set faldet fra 21,8 % af midlerne til 15,1 % – hvilket dog svarer til en lille vækst på 3 % i faktiske midler (svarer til en vækst på 29 mio. kr.).

Ses der nærmere på den ”musikrelevante” konto 21.2 Skabende og udøvende virksomhed, er denne ligeledes opdelt i 4 underkategorier:

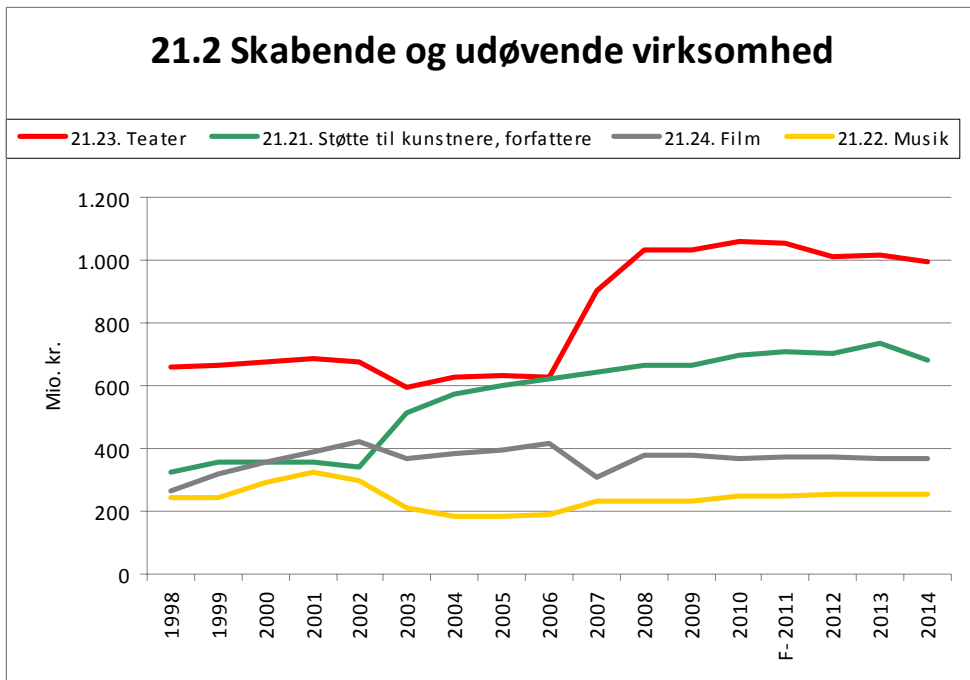
Figur 3-3: De relative forskydninger inden for hovedkontoen ”Skabende og udøvende virksomhed”, hvoraf de to første underkonti rummer tilskud til musikområdet.

Som det fremgik ovenfor er den samlede konto for Skabende og udøvende virksomhed (21.2) relativt set øget fra 37,8 % af midlerne til 40,3 % – hvilket igen svarer til en vækst på 60 % i faktiske midler (svarer til en vækst på 889 mio. kr.).

Af figuren ses, at denne vækst primært er slået igennem på 21.21 Støtte til kunstnere, forfattere mv. (som også omfatter musik) og 21.23 Teater.

Kontoen for 21.22 Musik er relativt reduceret fra 6,2 til 4,2 af Kulturministeriets samlede midler.

I figuren herunder ses hele forløbet fra 1998 til 2014 for de samme 4 konti i beløb.

Figur 3-4: Udviklingen i bevillingerne til de fire underkonti knyttet til kontoen for "Skabende og udøvende virksomhed".

Som det ses af figuren herover med de faktiske beløb, er bevillingsniveauet til musik på samme niveau nu, som det var i 1998.

Derimod er støtten til kunstnere, forfattere mv. 21.21 (som også omfatter musik) øget med 381 mio. kr. i perioden.

Den store vækst i tilførsel af midler til teaterområdet i 2007/2008 skyldes strukturreformen, hvor staten overtager en række amtslige forpligtelser.

Som det fremgår senere, har CASA opgjort den samlede finanslovsstøtte via Kulturministeriet til musikområdet til 670 mio. kr. i 2011.

Det skal bemærkes, at der er enkelte konti i gennemgangen, hvor finanslovsstilgangen ikke kan opgøre "musikandelen", og disse beløb er dermed ikke med i CASAs opgørelse.

3.2 Pengestrømsanalysen

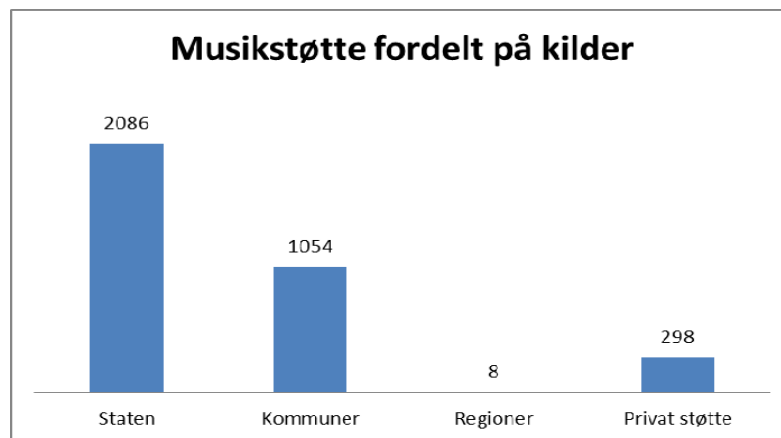
CASA har foretaget en gennemgang af "Pengestrømsanalysen"⁵ fra 2010 for at sætte de her opgjorte beløb i relation til de 670 mio. kr., som CASA opgør Kulturministeriets støtte til musikområdet til.

⁵ Analyse af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv. Rambøll. December 2010.

I Pengestrømsanalysen blev de samlede indtægter til dansk musikliv opgjort til 8.990 mio. kr. fordelt således:

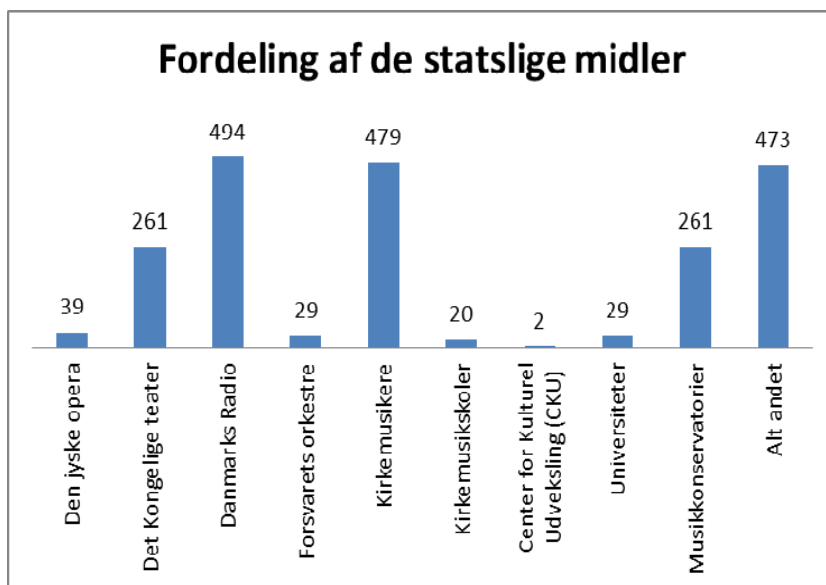
Undervisning, indtægter	258 mio. kr.
Salg af musik	1.079 mio. kr.
Live koncerter	3.269 mio. kr.
Rettigheder	938 mio. kr.
Musikstøtte.....	3.446 mio. kr.

Rapporten opgør fordelingen af musikstøtten således:

Figur 3-5: Musikstøttens fordeling på kilder, jf. Pengestrømsanalysen.

Ses alene på den andel, der henføres til staten, er dette opgjort således:

Figur 3-6: Fordelingen af de statslige midler, jf. Pengestrømsanalysen.

I CASAs analyse indgår ikke ”musikstøtte” uden for Kulturministeriets regi, dvs. at følgende poster, som er med ovenfor, ikke indgår i CASAs opgørelse:

- Kirkeministeriets kirkemusikere og kirkemusikskolerne.
- Forsvarsministeriets Den Kongelige Livgardes Musikkorps, Prinsens Musikkorps og Slesvigske Musikkorps.
- Udenrigsministeriets CKU.
- Videnskabsministeriets musikvidenskabelige uddannelser.

Endvidere indgår ikke støtten til Den Jyske Opera og Det Kongelige Teater.

Endelig anses musikstøtten til Danmarks Radio ikke for statsmidler, da det på nær en lille pulje til public service alene er licensmidler. Disse fordeles via flerårige medieaftaler i Folketinget og håndteres derfor i denne rapport for sig selv.

Dermed er den musikstøtte, som er relevant at se på i forhold til et musikstrategisk udspil, ifølge Pengestrømsanalysen, opgjort til 733 mio. kr. i 2009, og nærværende rapport skal ses i forhold til denne musikstøtte.

Der er således en forskel på 63 mio. kr. i de to opgørelser. Der er ikke nærmere undersøgt en forklaring herpå, men dels er der to års forskel (hhv. 2009 og 2011), dels er der nogle konti, hvor finanslovstilgangen ikke kan opføre ”musikandelen”, og disse beløb er dermed ikke med i CASAs opgørelse.

Det kan derfor antages, at Kulturministeriets støttebeløb til musikområdet er omkring 700 mio. kr.

Denne musikstøtte er finanslovmæssigt fordelt på de 16 konti, der er præ-senteret i næste kapitel – og dette dækker igen over ca. 40 støtteordninger. En oversigt med disse kan ses i Pengestrømsanalysen, bilag 1.

4 Musikkens andel

Musikken indgår i en række konti under Kulturministeriet. Nedenfor er en oversigt med alle relevante ”musikkonti” under Kulturministeriet.

Midler under generelle konti:

- 21.11.32 Kulturel rammebevilling.
- 21.11.35 Kultur i kommuner.

Midler til ”Skabende og udøvende virksomhed” (konto 21.2) med de to underkonti: ”Støtte til kunstnere, forfattere mv.” samt ”Musik”:

21.21 Støtte til kunstnere, forfattere mv.

- 21.21.02 Statens Kunstfond
- 21.21.03 Livsvarige ydelser
- 21.21.12 Dvd-kompensation til rettighedshavere
- 21.21.45 Kunststyrelsen
- 21.21.47 Statens Kunstråd

21.22 Musik

- 21.22.01 Landsdelsorkestre
- 21.22.03 Tilskud til landsdelsorkestre
- 21.22.05 Musikpolitiske initiativer
- 21.22.10 Diverse tilskud til musikformål
- 21.22.16 Støtte til musikformål
- 21.22.17 Musikskoler
- 21.22.18 Rytmiske spillesteder

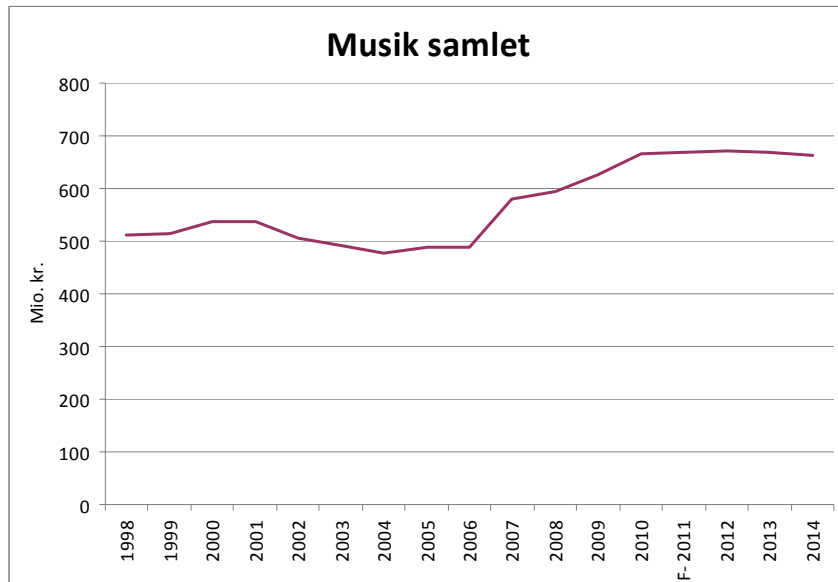
Midler til ”Videregående uddannelse” (konto 21.4)

21.41 Uddannelsesinstitutioner mv.

- 21.41.21 Det Kgl. Danske Musikkonservatorium
- 21.41.26 Rytmisk Musikkonservatorium
- 21.41.27 Det Jyske Musikkonservatorium (ny)
- 21.41.28 Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole (ny)

I nedenstående figur er opgjort den samlede udvikling over tid for den del af ovenstående bevillinger, som tilgår musikken, jf. ovenfor. Det skal bemærkes, at der herudover er en række konti, som kan indeholde ”musik”, men hvor musikkens andel ikke kan opgøres. Disse beløb indgår ikke i grafen.

I den senere detaljerede gennemgang ”Udviklingen i de enkelte konti” er vist alle konti og hvor relevant, er det anført, såfremt musikkens andel ikke kan opgøres.

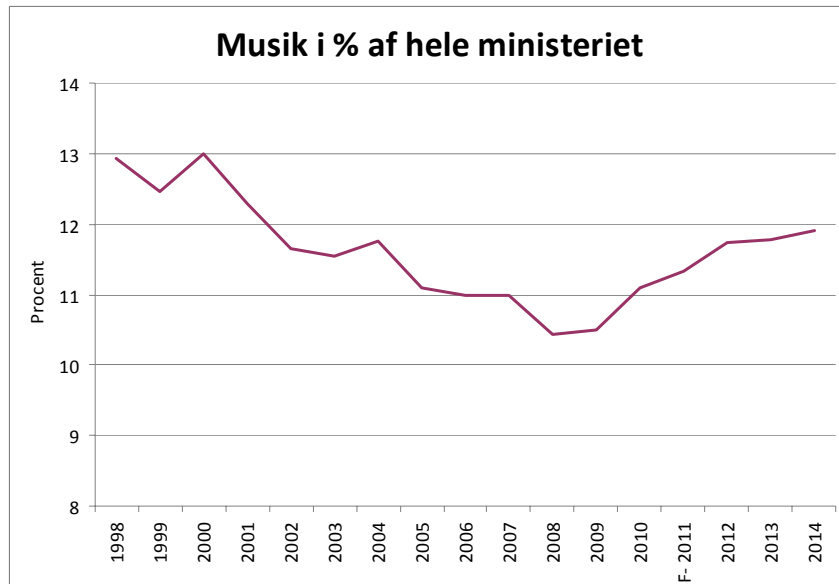

Figur 4-1: Figuren viser udviklingen i beløb fra de af Kulturministeriets konti, som kan henføres til musikformål, jf. den ovenstående oversigt. Beløbet er øget fra ca. 510 mio. kr. i 1998 til 670 mio. kr. i 2011. Som forklaret i teksten, kan stigningen dog ikke tolkes som et løft til området.

Der var i starten af VKO-perioden et svagt fald i musikkens samlede bevilinger, men fra 2006 til 2010 har der været en stigning på 176 mio. kr. Denne stigning er nærmere forklaret senere, men dækker primært over strukturreformen, hvor en række støtteordninger fra amterne blev overflyttet til staten – og kan således ikke tolkes som et samlet løft til området.

For de to konti Statens Kunstfond (21.21.02) og Livsvarige ydelser (21.21.03) er det ikke umiddelbart muligt at angive musikandelen. Det er i figuren antaget, at 15,2 % af Kunstfondens midler tilgår musikken (jf. opgørelse i finansloven 2011 af fordelingen af midlerne på udvalgene – denne fordeling har været ret konstant gennem årene – og at 10 % af de livsvarige ydelser tilgår musikken (baseret på tildelingen i 2010).

I nedenstående figur er musikkens andel beregnet som procent af Kulturministeriets samlede bevilling.

Figur 4-2: Musikstøttens andel af Kulturministeriets midler. Selvom der er sket en øgning af musikkens midler i absolutte tal i perioden, udgør det procentmæssigt mindre nu end i 2000. I 2000 var musikandelen på 13,0 % af ministeriets samlede budget. Det bundede i 2008 med 10,4 % og er siden forbedret.

5 Udviklingen i de enkelte konti

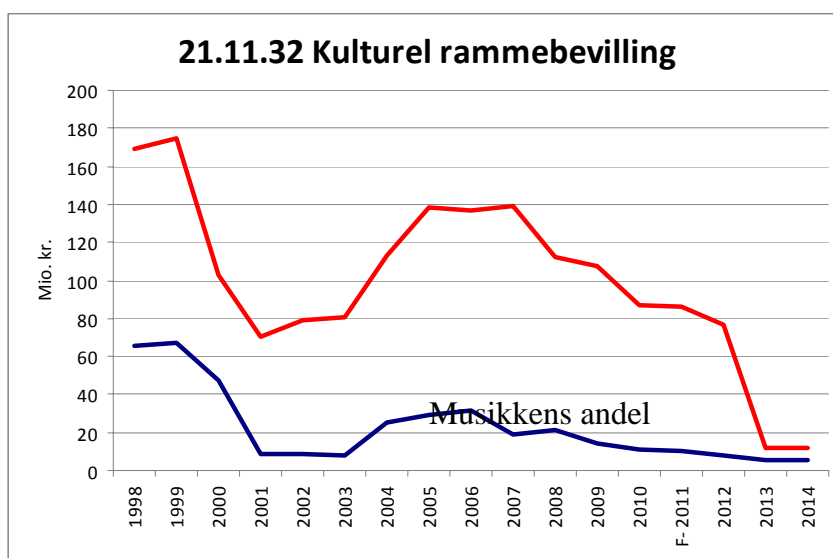
5.1 21.1 Overordnede konti

5.1.1 21.11.32 Kulturel rammebevilling

Bevillingen administreres af Kulturministeriets Koncerncenter. I medfør af lov om kulturaftaler (1999) er der indgået en række kulturaftaler, som udløber i 2011 og 2012. Aftalerne indgås enkeltvis mellem Kulturministeriet og den berørte kulturregion, som kan være en kommune eller en gruppe af kommuner. Regionerne kan også indgå i en kulturaftale.

I forbindelse med en kulturaftale kan kulturregionen overtage en række af statens opgaver og forpligtelser. Til at gennemføre disse opgaver og forpligtelser modtager kulturregionen i aftaleperioden en årlig kulturel rammebevilling, som kulturregionen inden for aftalens rammer frit kan disponere over i aftaleperioden.

Den kulturelle rammebevilling består af tilskud, som ville være ydet til kulturelle aktiviteter i regionen, også hvis der ingen aftale var. Bevillingen er finansieret med midler fra bl.a. § 21.22.17. Musikskoler.

Figur 5-1: De kulturelle rammebevillinger udløber i 2012. På musikområdet har det hidtil omfattet støtte til musikskoler, og kontoen skal således ses som et supplement til den særlige konto hertil (21.22.17).

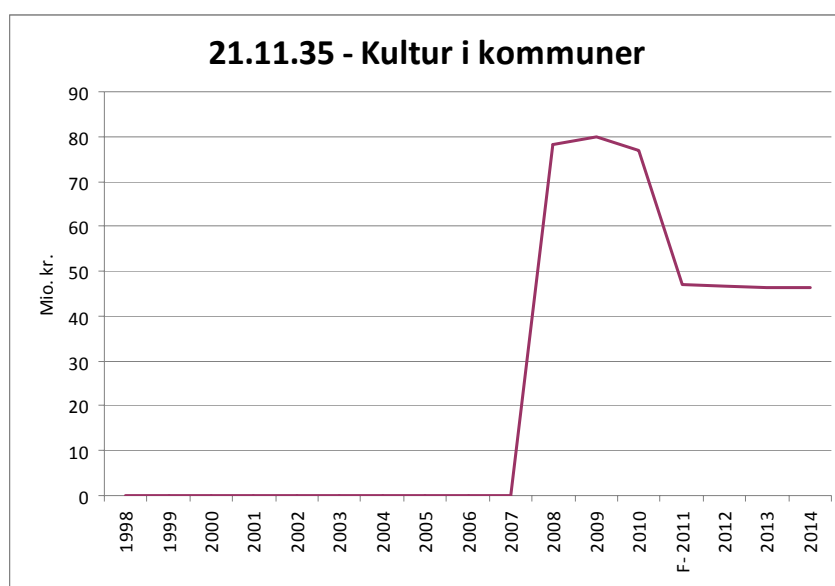
5.1.2 21.11.35 Kultur i kommuner

Bevillingen administreres af Kulturministeriets Koncerncenter. Bevillingen er en sammenlægning af tidligere konti "Kultur i kommunerne" (21.11.33) og "Overgangsordning for faste amtslige tilskud uden for lov" (21.11.34).

Kulturministeriet overtog i en 4-årig overgangsperiode fra 2007-2010 tilskudsopgaven og bevillingerne til en række tidligere faste amtslige tilskud. Dette fortsætter fra 2011 som et egentligt statsligt tilskud. Enkelte mindre tilskud overføres til kommunerne som bloktilskud.

Tilskuddene kan forvaltes via kulturaftaler med kommunerne, via tilskud til hjemstedskommunerne og direkte i statslige ordninger.

Af bevillingen kan Kulturministeriets Koncerncenter udbetale tilskud til de kommuner, hvor de tilskudsmodtagende institutioner, foreninger mv. er hjemhørende (hjemstedskommuner). Hjemstedskommunerne sørger herefter for den videre udbetaling til de tilskudsberettigede modtagere.

Figur 5-2: Kultur i kommuner. Kontoen skal primært ses som en videreførelse af midler, som tidligere blev bevilget af amterne.

Faldet i 2011 kan skyldes, at nogle af midlerne fra 2011 overføres via bloktilskud til kommuner. Musikkens andel er ikke opgjort.

Bevillingen fordeles til en lang række foreninger og tiltag. Oversigten gælder for 2011:

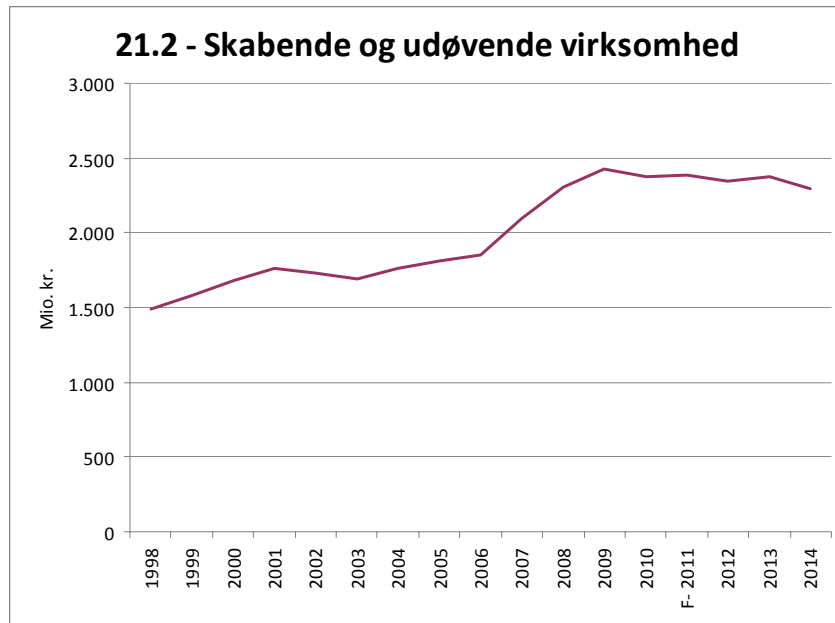
Kommune	Tilskud	Beløb
Albertslund	Forbrændingen i Albertslund	498.463
Albertslund	International scenekunst i Musikteatret Albertslund	459.894
Albertslund	Projekt Brændstof	419.901
Esbjerg	Teaterbrochure ved Esbjerg Teaterkreds	288.759
Furesø	DUSIKA (De Unges Symfoniorkester i Københavns Amt)	284.296
Faaborg-Midtfyn	Film Fyn	4.549.020
Gladsaxe	Uddannelse af idrætsledere	538.173
Gribskov	Kultur- og Miljøcenteret Esrum Kloster og Møllegård	5.731.700

Kommune	Tilskud	Beløb
Guldborgsund	Storstrøms Amts Symfoniorkester	582.131
Guldborgsund	Lys over Lolland	451.264
Haderslev	Idræt	564.079
Herning	Den Jyske Sangskole	394.856
Holbæk	Vestsjællands Arbejdende Kunstværksteder Jyderup	691.820
Holbæk	Caravanen	321.181
Holstebro	Driftstilskud (Nr. Vosborg)	3.395.720
Holstebro	Kultursamarbejde	1.397.750
Holstebro	Ringkøbing Amts Amatør Symfoniorkester (RASO)	848.377
Ikast-Brande	Swinging Europe	648.692
Kolding	Mobile Music	604.693
København	Copenhagen International Film Festival	564.079
København	Oresund Film Commission	564.079
København	Den Internationale Børnefilmfestival Buster	282.040
Lyngby-Taarbæk	Templet i Lyngby	306.215
Middelfart	Danmarks Keramikmuseum Grimmerhus	538.606
Odense	Fyns Amts Idrætspolitik	2.469.810
Odense	Sports Event Fyn	1.585.400
Odense	Tilskud til amtsorganisationer	1.296.770
Odense	Gæsteatelier Hollufgård	408.806
Odense	Børnekulturhuset Fyrtøjet	371.201
Odense	Formidling Brandts	363.923
Odense	Drift af Idrættens hus	354.218
Odsherred	Amtsudstillinger	464.979
Odsherred	Kunsthåndværk	339.661
Odsherred	Odsherreds Kunstmuseum	304.138
Randers	Fællesmagasiner	338.448
Slagelse	Internationalt Keramisk Center og museum (Guldagergård)	1.088.950
Svendborg	Sydfynsk Idrætsklynge	1.319.860
Syddjurs	Glasmuseet; Ebeltoft	498.900
Sønderborg	Historiecentret Dybbøl Banke	409.521
Sønderborg	Dansk-tysk kulturpulje	339.576
Vejle	Vingsted Historiske Værksted	4.059.950
Vesthimmerland	Museet Hessel inkl. vedligeholdelse af Herregården/museet	1.343.270
Viborg	KulturPrinsen	786.326
Vordingborg	Cantabile 2 - tilskud Waves Festival og egensteaterproduktion	419.675
Aalborg	"1/1 kunstner til 1/4 pris"	1.039.210
Aalborg	"Med skolen i biografen"	439.240
Århus	Århus Festuge	851.760
Århus	Filmfonden	761.507
Århus	Svalegangen	525.790

5.2 21.2 Skabende og udøvende virksomhed

Dette hovedområde i finansloven omfatter tilskud til kunstnere og forfattere generelt og til musik, teater og film.

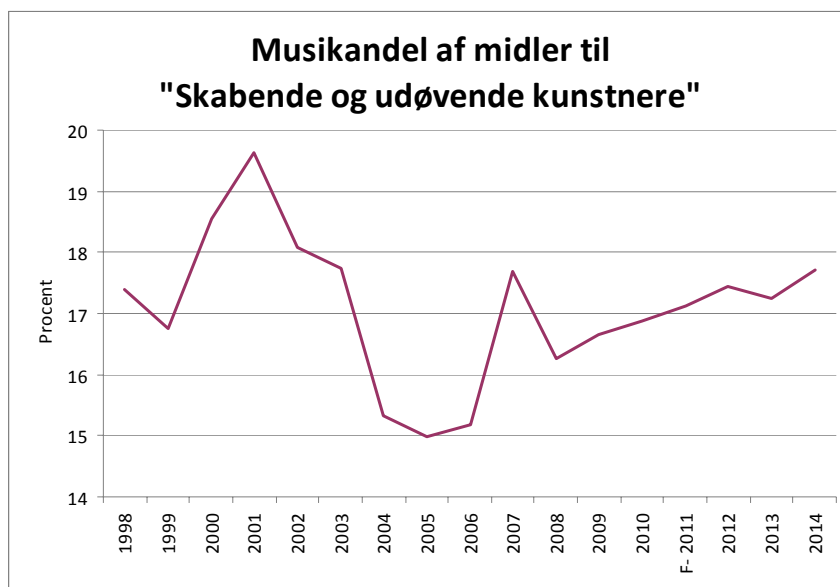
Figuren viser udviklingen i den samlede konto.

Figur 5-3: Bevillingerne til det samlede felt for 'Skabende og udøvende virksomhed' er vokset støt gennem perioden frem til 2009, hvorefter der er et mindre fald.

De musikrelevante underkonti er ”Støtte til kunstnere, forfattere mv.” (21.21) samt ”Musik” (21.22). Det omfatter fx Kunstfonden, livsvarige ydelser, Kunstrådet, landsdelsorkestre og musikskoler m.m.

I figuren herunder vises, hvor meget ”musikkens andel” udgør i procent af midlerne til ”Skabende og udøvende virksomhed”.

Figur 5-4: Musikkens andel heraf toppede i 2001 med 19,6 %, hvorefter det frem til 2005 faldt til 15,0 %. Udviklingen har rettet sig lidt igen, så niveauet er 17,1 % i 2011.

5.3 21.21 Støtte til kunstnere, forfattere mv.

I dette afsnit ses nærmere på underkontoen ”Støtte til kunstnere, forfattere mv.” (21.21), som igen indeholder 5 relevante underkonti:

- 21.21.02 Statens Kunstfond
- 21.21.03 Livsvarige ydelser
- 21.21.12 Dvd-kompensation til rettighedshavere
- 21.21.45 Kunststyrelsen
- 21.21.47 Statens Kunstråd

5.3.1 21.21.02 Statens Kunstfond

Statens Kunstfond skal fremme den bildende kunst, den litterære kunst, tonekunsten, kunsthåndværket, den kunstneriske formgivning, arkitekturen, filmkunsten og scenekunsten samt andre former for kunstnerisk skabende virksomhed, som kan sidestilles med de nævnte, og som ikke kan få statsstøtte efter anden lovgivning.

Fondens midler administreres selvstændigt af en række udvalg, herunder to udvalg for tonekunsten. Kunstfondens bestyrelse består af udvalgenes formænd og varetager fondens ledelse samt udvalgenes fælles anliggender. Til at følge fondens virksomhed er der nedsat et repræsentantskab.

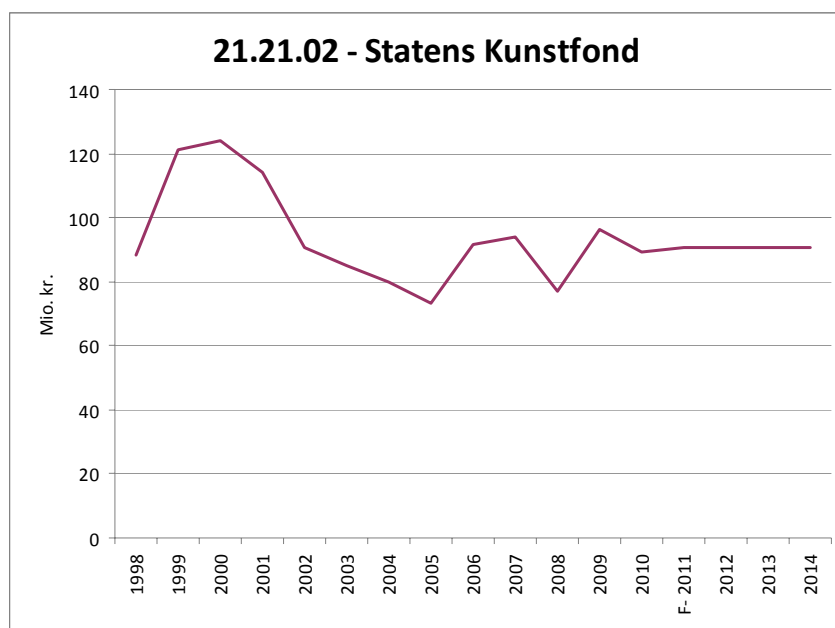
Statens Kunstfonds midler anvendes til følgende formål:

- Ydelser til kunstnere, herunder 3-årige arbejdsstipendier, arbejds- og rejselegater, præmieringer mv.

- Indkøb af billedkunst, kunsthåndværk og design. Indkøbene deponeres i bygninger og anlæg, hvor offentligheden har adgang.
- Billedkunst i det offentlige rum i og omkring bygninger og anlæg, hvor offentligheden har adgang.
- Andre foranstaltninger, der er egnede til at opfylde fondens formål om at virke til fremme af dansk skabende kunst.
- Støtte til efterladte efter kunstnere.

Ifølge finansloven forventes i 2011, at den klassiske musik tildeles 7,6 % og det samme til den rytmiske musik. Det svarer til 13,8 mio. kr. Musikkens andel har ligget ret konstant gennem årene.

Figuren viser udviklingen i midlerne under Statens Kunstfond.

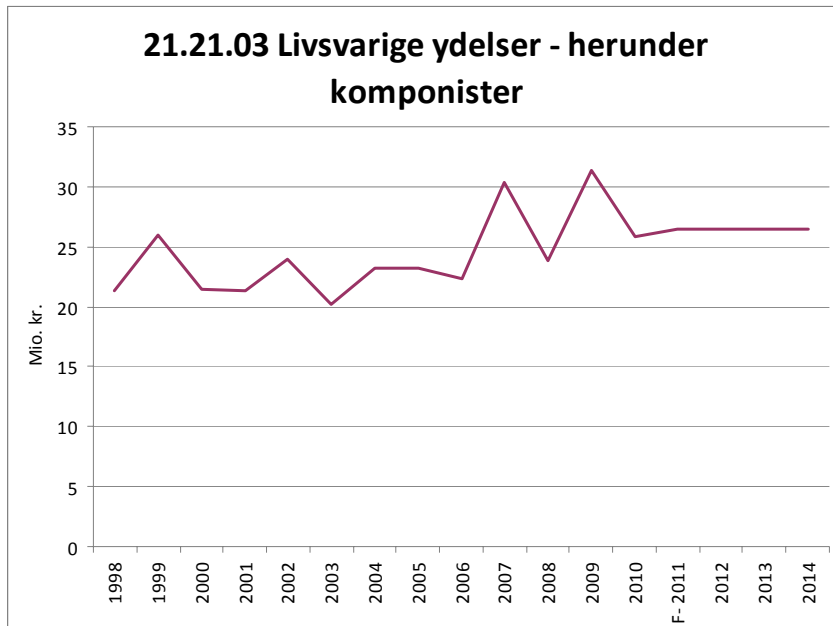
Figur 5-5: Kunstfonden toppede i 2000 med 124 mio. kr., hvilket i 2005 var reduceret til 73 mio. kr. – et fald på 41 %. Niveauet er efterfølgende hævet til 91 mio. kr., hvilket stadig er 27 % under 2000-niveauet.

Kunstfondens to udvalg for tonekunst (klassisk og rytmisk) uddelte i 2010 arbejdslegater, 3-årige stipendier, komponisthonorarer og rejselegater mm. for samlet 13,9 mio. kr. (svarer til 13,5 mio. kr. i niveau 2009). Til sammenligning var uddelingen i 2000 på 14,7 mio. kr. (svarer til 16,8 mio. kr. i niveau 2009).

Bevillingen administreres af Kunststyrelsen, i styrelsens egenskab af sekretariat for Statens Kunstfond. Fondens repræsentantskab afgiver indstilling til kulturministeren om livsvarige ydelser til kunstnere. Forslag om disse ydelser optages på de årlige finanslove. Ydelserne indtægtsreguleres under hensyn til kunstnernes indkomster.

I 2011 er der i alt 275 livsvarige statsydelse heraf 35 til komponister. Resten tilgår 93 bildende kunstnere, 73 til skønlitterære forfattere, 12 til forfattere med forfatterskab af almen kulturel betydning, 4 til oversættere, 26 til kunsthåndværkere og kunstneriske formgivere og 14 til arkitekter samt 18 til filminstruktører, teaterinstruktører, scenografer, dramatikere og koreografer.

Pr. 1. april 2010 udgør minimumsydelsen 16.528 kr. og maksimumsydelsen 151.508 kr. Gennemsnitsydelsen kan beregnes til 99.000 kr. i 2011.

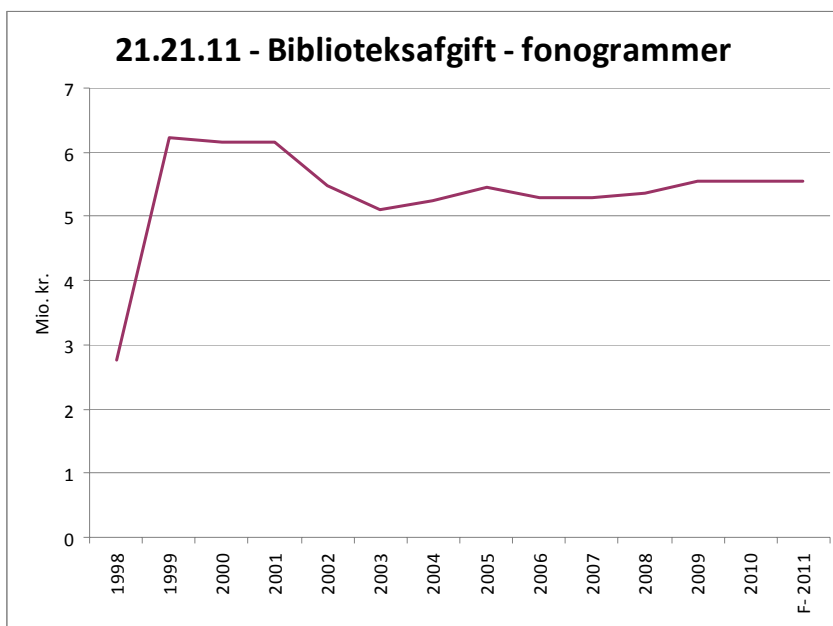

Figur 5-6: Kontoen for livsvarige ydelser er øget med ca. 5 mio. kr. fra år 2001 til 2011. Musikens andel er anslået til 10 %.

5.3.2 21.21.11 Biblioteksafgift

Bevillingen fordeles efter reglerne om biblioteksafgift som støtte til forfattere, oversættere og andre, hvis bøger benyttes på de af loven omfattede biblioteker.

Afgiftsordningen omfatter ud over den almindelige biblioteksafgift to rådighedsbeløb: Til skabende og udøvende kunstnere, hvis grammofonplader mv. benyttes på bibliotekerne og til billedkunstnere.

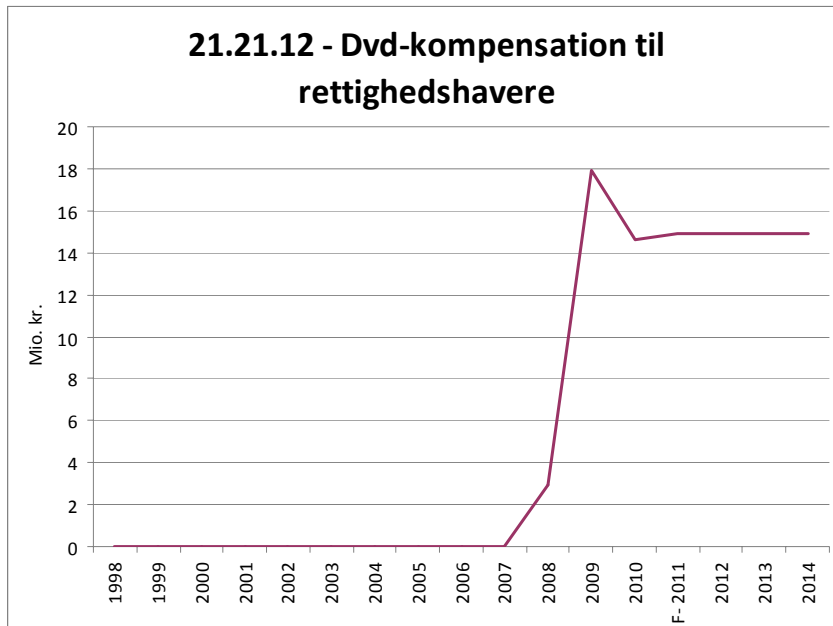
Figur 5-7: Biblioteksafgiften til grammofonplader (fonogrammer) blev lagt på et niveau på 6,2 mio. kr. og var planlagt øget til 6,4 mio. kr. i 2002. Ved regeringsskiftet blev ordningen reguleret ca. 1 mio. kr. ned.

5.3.3 21.21.12 Dvd-kompensation til rettighedshavere

Bevillingen administreres af Kulturministeriets Koncerncenter.

Ifølge ophavsretsloven fra 2009 udbetales der kompensation til rettighedshavere, der mister indtægter som konsekvens af nedsættelsen af vederlaget for blanke dvd'er fra 10 kr. til 3 kr.

Staten kompenserer rettighedshavere for forskellen mellem provenuet i et givent år og provenuet i 2005, i det omfang provenuet er mindre end i 2005. Kompensationen kan maksimalt udgøre 18,1 mio. kr. årligt (2005-prisniveau) svarende til provenuet fra dvd-vederlaget i 2005 (beløbene prisreguleres).

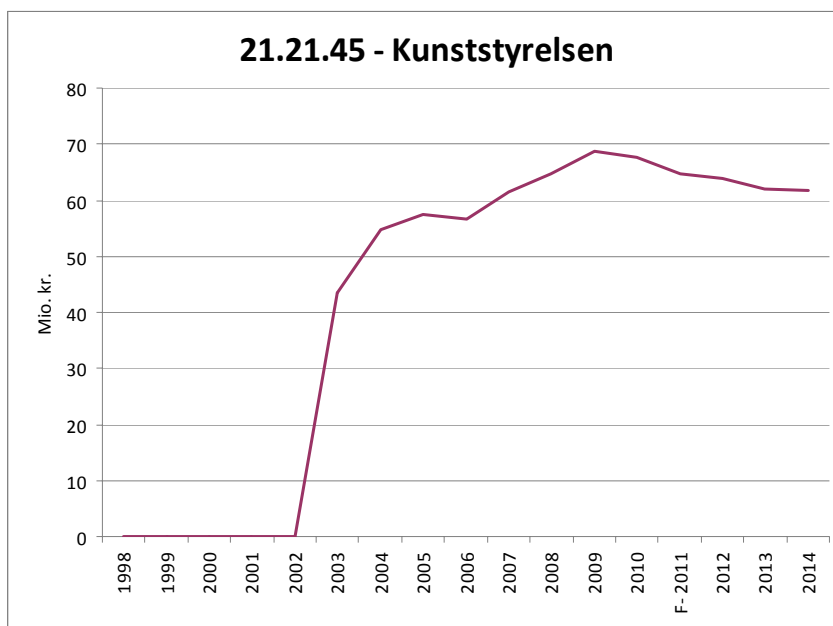

Figur 5-8: Ordningen med dvd-kompensation til rettighedshavere tilfører ca. 15 mio. kr. årligt til rettighedshavere. Kontoen er en kompensation for nedsættelse af afgiften på blanke dvd'er fra 10 til 3 kr.

5.3.4 21.21.45 Kunststyrelsen

Kunststyrelsen er oprettet i 2003 som led i en ny struktur for organiseringen af kunststøtten og den internationale kulturudveksling, herunder etableringen af Statens Kunstråd. Kunststyrelsen varetager følgende opgaver:

- Sekretariat for Statens Kunstfond og Statens Kunstråd, deres udvalg og repræsentantskaber samt Statens Kunstfonds bestyrelse.
- Forestår tilskudsforvaltningen for Statens Kunstfond og Statens Kunstråd samt forvalter en række andre tilskudsordninger på kunst- og kulturområdet.
- Den internationale kulturudveksling inden for billedkunst, litteratur, musik og teater samt præsentation af Danmark som kulturnation som koordinator og operatør for Kulturministeriet og Udenrigsministeriet.
- Opgaver vedrørende information og dokumentation af dansk kunst internationalt og nationalt, generelt og fagspecifikt.
- Administration af Kulturministeriets lovgivning på kunststøtteområdet i øvrigt.
- Rådgivning af ministeriet og af de kunstneriske miljøer om kunststøtte, internationalt samarbejde mv.
- En række andre administrative opgaver, som Kulturministeriet har henlagt til Kunststyrelsen.

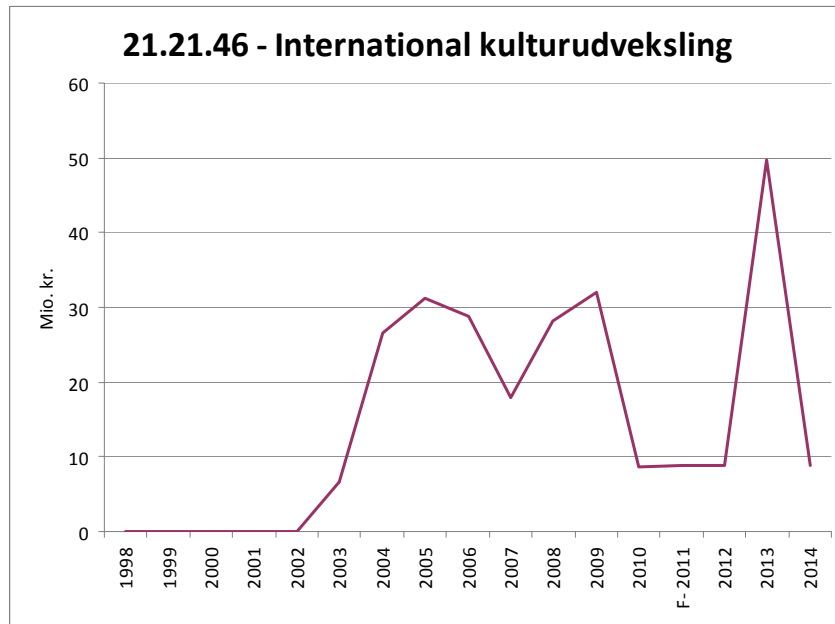

Figur 5-9: Kunststyrelsen blev oprettet i 2003 og har haft stigende bevillinger frem til 2009, hvorefter det falder jævnt.

Styrelsen modtager ud over finanslovsmidlerne vist i grafen endvidere ca. 25 mio. kr. årligt bevilget af Statens Kunstråd og Statens Kunstfond til finansiering af aktiviteter, der ”vedrører nationale og internationale opgaver”.

5.3.5 21.21.46 International kulturudveksling

Bevillingen administreres af Kunststyrelsen. Bevillingen anvendes til varetagelse af dansk kulturudveksling med udlandet, forpligtelser i forbindelse med indgåede kulturaftaler, formidling af dansk kunst og kultur i udlandet og kulturfremstød herunder kulturindslag i forbindelse med statsbesøg i udlandet samt aktiviteter, der præsenterer udviklingslandenes kultur i Danmark.

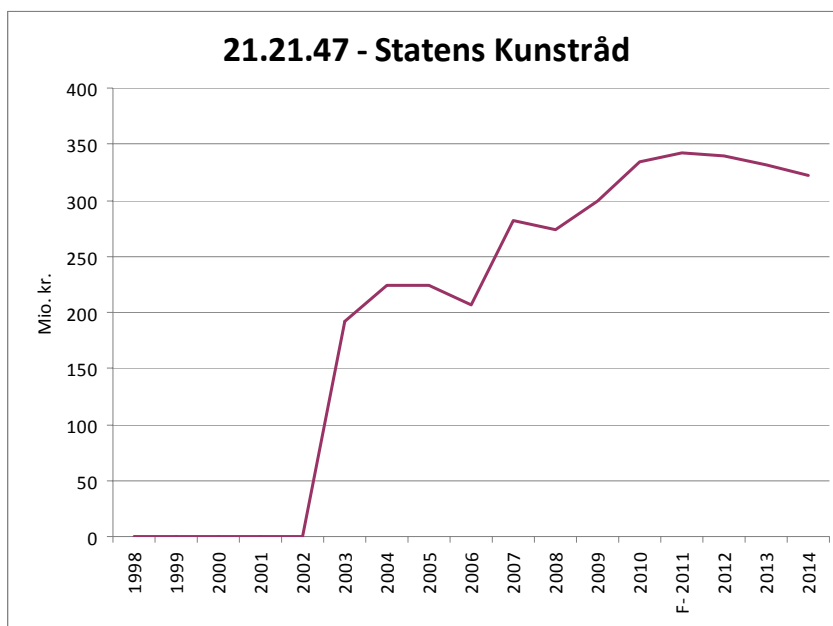

Figur 5-10: International kulturudveksling. En del af rammen (ca. 17 mio. kr.) blev i 2010 overført til Statens Kunstråd øremærket til "International kulturudveksling". Musikkens andel kan ikke opgøres.

Der er i 2013 afsat 42 mio. kr. "ekstra" (finansieret af Udenrigsministeriet) til den selvejende institution Center for Kultur og Udvikling (CKU) til aktiviteter, der vil fremme det kulturelle samarbejde mellem Danmark og udviklingslandene. De kulturelle aktiviteter dækker bl.a. musik, dans, litteratur, film, teater, arkitektur samt gennemførelse af kulturfestivaler og -begivenheder. Tilskud ydes til aktiviteter gennemført af danske kunstnere og foreninger samt diverse institutioner. Beløbet dækker en 3-årig kontrakt.

5.3.6 21.21.47 Statens Kunstråd

Bevillingen anvendes af Statens Kunstråd som støtte til litteratur, billedkunst, musik og scenekunst samt andre kunstformer og -udtryk, der kan sidestilles hermed, men som ikke kan få statstilskud fra anden lovgivning. Kunststyrelsen er sekretariat for Statens Kunstråd.

Figur 5-11: Midlerne til Statens Kunstråd er fra 2003 til 2011 vokset med 150 mio. kr., men en del af væksten skyldes midler, som er overført fra andre ordninger.

Indtil 2003 blev musikstøtten formidlet via Statens Musikråd. I en senere figur 5.23 vises den samlede udvikling for støtten til musikken.

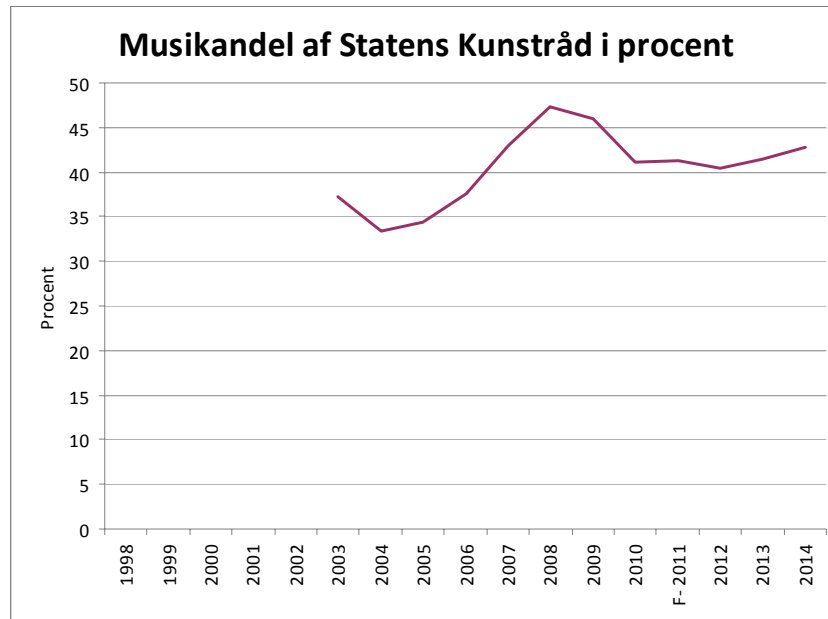
I tabellen herunder vises, hvor meget de enkelte kunstområder har fået andel i denne vækst. Umiddelbart fremgår det, at musik og teater samt to tværgående nye puljer har fået broderparten af de øgede midler. Men en række af de ”nye” midler til Kunstrådet er ikke nye, men midler som er overført fra andre ordninger. Dette er nærmere beskrevet i den efterfølgende gennemgang af de enkelte ordninger.

Andel i vækst	% vækst fra 2003 til 2011
Litterære formål	1,7
Billedkunstformål	4,7
Musikformål	18,9
Musikalske grundkurser	21,8
Musikdramatiske formål	0,4
Teaterformål	17,6
Litteraturpulje	6,2
Forsøg med kulturskoler.....	0,0
Kunstneriske initiativer, formidling mv.....	18,6
International kulturudveksling.....	10,0

Musikområdet

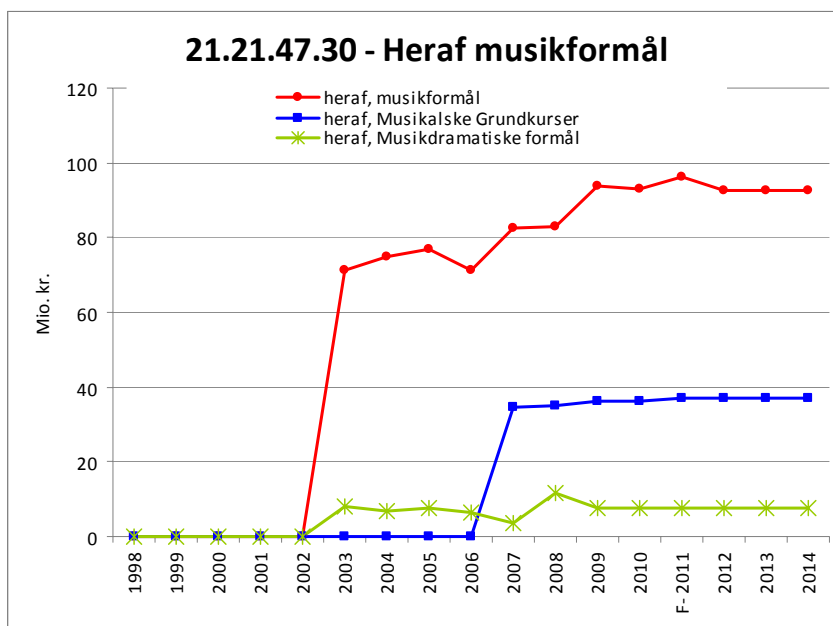
Musikområdet omfatter 3 finanslovspuljer:

- Musikformål.
- Musikalske grundkurser.
- Musikdramatiske formål.

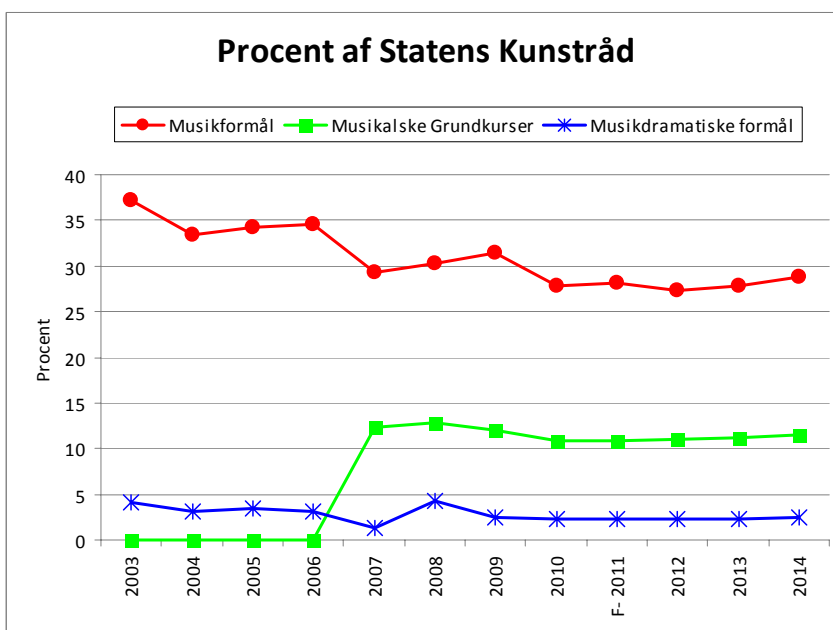

Figur 5-12: Musikkens andel af Kunstrådets samlede midler er (tilsyneladende) øget i perioden. Fra 37 % i 2003 til 47 % i 2008, hvorefter det er faldet igen til 41 % i 2011. Væksten i 2007 og 2008 skyldes dog primært, at staten overtog en række tilskud fra amterne.

Nedenfor er vist udviklingen i bevillingerne til de tre puljer og en procentopgørelse i forhold til Kunstrådets samlede midler.

Figur 5-13: Musikandelen i Statens Kunstråd i beløb. Den faktiske udvikling i midlerne til de tre finanslovspuljer tilknyttet musik. Fra 2003 til 2011 er området (tilsyneladende) tilført 62 mio. kr. ekstra. I 2007 overtog staten imidlertid bl.a. finansieringen af de musikalske grundkurser fra amterne. Samlet overtog staten 43,4 mio. kr. årligt til tilskud, som amterne og kommunerne hidtil har ydet i henhold til Musikloven.

Figur 5-14: Musikandelen i Statens Kunstråd i procent. Af figuren ses, at væksten i 2007 skyldes statens overtagelse af de musikalske grundkurser, mens puljen til musikformål procentmæssigt er faldet jævnt hen over perioden – fra 37,2 % i 2003 til 28,1 % i 2011 – men i beløb dog er øget, jf. figuren ovenfor.

Bevillingen til ”musikformål” anvendes i henhold til musikloven som tilskud til professionelle orkestre, kor og ensembles virksomhed, til koncertvirksomhed og festivaler, til nye musikprojekter, kunstnerisk arbejdende

amatørenssembler og deres organisationer samt til informations-, dokumentations-, og publikationsvirksomhed samt andre aktiviteter, der fremmer lovens formål. Puljen er vokset med 25 mio. kr. fra 2003 til 2011, hvoraf de 18 mio. kr. er midler overført fra amter og kommuner, mens de 7 mio. kr. kan betegnes som ”nye”.

Bevillingen til ”musikalske grundkurser” anvendes til dækning af statens udgifter til musikalske grundkurser (MGK). Ved statens overtagelse blev 25 mio. kr. overført fra amter og kommuner, mens resten af finansieringen på 37 mio. kr., dvs. 12 mio. kr., er lagt oveni af staten.

Bevillingen ”musikdramatiske formål” anvendes til fremme af musikdramatiske projekter. Der ydes primært tilskud til nyskrevne og nykomponerede projekter, herunder dans og børnemusikdramatik. Puljen har været stort set konstant hen over perioden.

Der er i finanslovene anført en række bemærkninger, som for fuldstændighedens skyld vises i de følgende bokse:

I 2007 gennemførtes en række ændringer:

- Puljen til musikformål er i 2007 reduceret med 3,2 mio. kr. Beløbet er efter aftale med fagudvalget for musik overført til en regional kulturaf tale med Kulturregion Storstrøm (konto 21.11.32).
- Som følge af statens overtagelse af amtslige opgaver er der overført 43,4 mio. kr. årligt til tilskud, som amterne og kommunerne hidtil har ydet i henhold til musikloven. Af bevillingsforøgelsen vedrører 25,2 mio. kr. musikalske grundkurser, 13,7 mio. kr. basisensembler og 4,5 mio. kr. skolekoncerter.

Som led i aftalen om finansloven for 2009 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance er bevillingen i forbindelse med ændringsforslagene forhøjet med 4 mio. kr. årligt. Bevillingen optages på underkonto 30. Musikformål. Beløbet er øremærket til tilskud til skolekoncerter, således at flere børn møder professionel musik i deres skoledag. (Levende Musik i Skolen, LMS).

I perioden 2008-2011 er bevillingen suppleret med midler fra tipsaktstykket som del af kulturministerens musikhandlingsplan ”Nye Toner”.

I henhold til lov nr. 1517 af 27. december 2009 om ændring af museumsloven m.m. om ophør af overgangsordningerne efter kommunalreformen overgår alle tidligere faste amtslige tilskud uden for lov på mere end 250.000 kr. (2009-niveau) varigt til staten fra 1. januar 2011. I henhold til ovenstående lov kan tilskuddene bl.a. forvaltes direkte i statslige ordninger. I den forbindelse er der overført 0,9 mio. kr. (2011-niveau) fra 2011 fra § 21.11.35. Kultur i kommuner til § 21.21.47.30. Musikformål. Tilskuddet er hidtil givet til Suzukiinstituttet. I samme forbindelse er der overført 0,3 mio. kr. (2011-niveau) fra 2011 fra § 21.42.40.60. Diverse tilskud mv. Suzukiinstituttet.

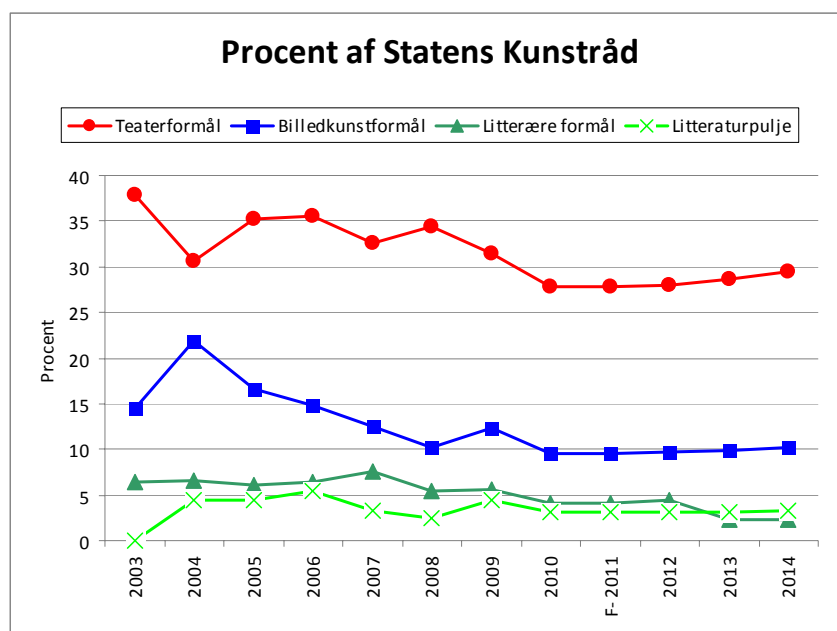
Indtægter på standardkonto 21. Andre driftsindtægter vedrører forventede tilskud fra tips- og lottomidlerne til kulturelle formål. Af konto 22. Af andre ordinære driftsomkostninger afholdes bl.a. udgifter til konferencer og udgivelse af rapporter.

Udviklingen i ansøgninger, tilsagn og tilsagnsprocenter til musikformål fremgår af følgende tabel, idet tallene er hentet i finanslovsteksterne:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Antal ansøgninger.....	1.496	1.202	1.106	946	924	1.236	
Antal tilsagn	1.079	833	918	656	839	1.138	
Tilsagnsprocent	72,1	69,3	83,0	69,3	91	92	

Andre kunstområder

I dette afsnit vises udviklingen (i Kunstrådets støtte) på de øvrige kunstområder. I noten herunder er nogle yderligere bemærkninger i finanslovsteksten⁶.

Figur 5-15: Andre kunstformers andel i Statens Kunstråd i procent. Figuren viser, at udviklingen også viser en faldende procentandel for de øvrige områder.

Dette procentmæssige fald for alle kunstområderne skyldes dels de overførte midler til musikområdet fra amter og kommuner (som gav Kunstrådet

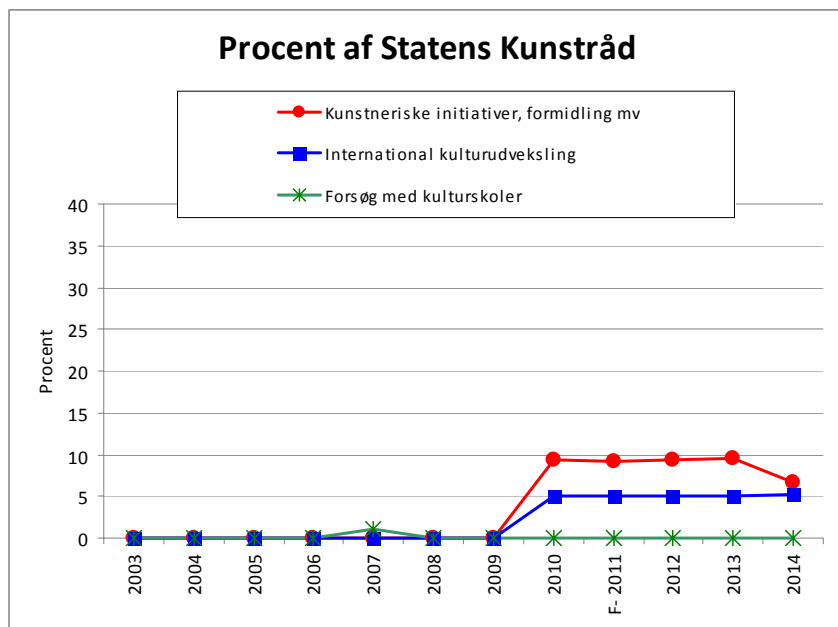
⁶ Bevillingen til litterære formål er i perioden 2009-2012 forhøjet med 7,5 mio. kr. årligt (2009-niveau), heraf 2,5 mio. kr. fra tips- og lottomidler – til forbedring af vilkårene for dansk litteratur og danske forfattere.

Af bevillingsforhøjelsen på 7,5 mio. kr. til § 21.21.47. Statens Kunstråd er der overført 4,3 mio. kr. årligt i perioden 2009-2012 til § 21.21.02. Statens Kunstfond.

Bevillingen til øget kunstnerisk aktivitet og talentudvikling på § 21.21.06.10. Talentudvikling mv. er fra og med 2010 overført til § 21.21.47.75. Kunstneriske initiativer, formidling, mv. – ca. 30 mio. kr.

Bevillingen til international kulturudveksling på § 21.21.46.10. Tilskud til international kulturudveksling er fra og med 2010 overført til § 21.21.47.80. Tilskud til international kulturudveksling.

flere midler samlet set), og at der fra 2010 er oprettet to nye ordninger jf. figuren herunder.

Figur 5-16: To nye finanslovspuljer under Statens Kunstråd er oprettet i 2010, nemlig "Kunstneriske initiativer, formidling mv." samt "International kulturudveksling". De råder over ca. 50 mio. kr. årligt.

De to puljer er nærmere beskrevet nedenfor. Begge disse puljer indeholder en vis andel musikrelaterede tiltag, men det har inden for projektets rammer ikke været muligt at opgøre hvor meget.

Kunstneriske initiativer, formidling mv.

Bevillingen anvendes til nye initiativer, der skal sikre øget kunstnerisk aktivitet og udvikling af talenter samt initiativer på tværs af de traditionelle kunstneriske udtryksformer. Bevillingen kan blandt andet anvendes til reducerede krav til kommunernes selvfinansiering, øget indsats for at sikre flere kvalificerede ansøgninger og evt. initiativ til udvikling af "færdigsyede" huskunstnerprogrammer samt øvrige initiativer for børn og unge. Der sættes særlig fokus på samarbejdet mellem professionelle kunstnere og folkeskolerne.

Der er afsat 10,4 mio. kr. årligt (i perioden 2010-2013) til udbredelse af huskunstnerordningen. Formålet med huskunstnerordningen er at fremme børn og unges møde med professionel kunst i dagligdagen ved, at skoler og andre institutioner i en periode kan få tilknyttet professionelle kunstnere inden for en bred vifte af kunstformer.

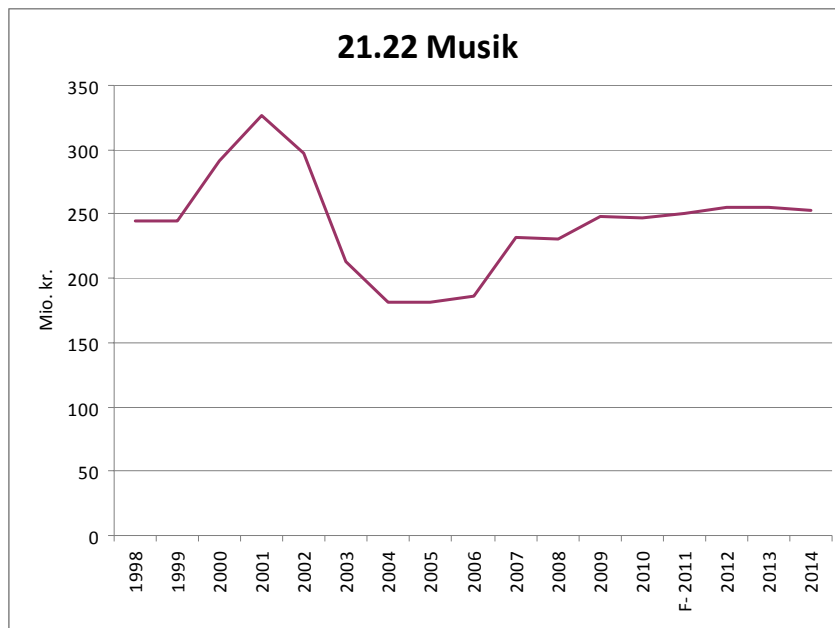
International kulturudveksling

Bevillingen anvendes til fremme af udvikling af kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet. Der kan bl.a. ydes støtte til danske kunstneres ar-

bejdsophold i udlandet, udenlandske kunstneres gæsteophold i Danmark, besøgsprogrammer, tværkunstneriske internationale projekter og information om dansk kunst mv. Der kan afholdes udgifter til bl.a. studieophold, betaling for deltagelse i udstillinger og udgifter i forbindelse med fremstilling af værker.

5.4 21.22 Musik

I henhold til musikloven ydes der via denne finanslovskonto tilskud til dansk musikliv (professionelle orkestre, kor og ensembler, koncertvirksomhed, spillesteder, festivaler, skolekoncerter, musikdramatik, musikundervisning (herunder musikskoler), amatørmusik, informations-, dokumentations- og publikationsvirksomhed, andre aktiviteter til fremme af musiklivet i Danmark og dansk musik i udlandet).

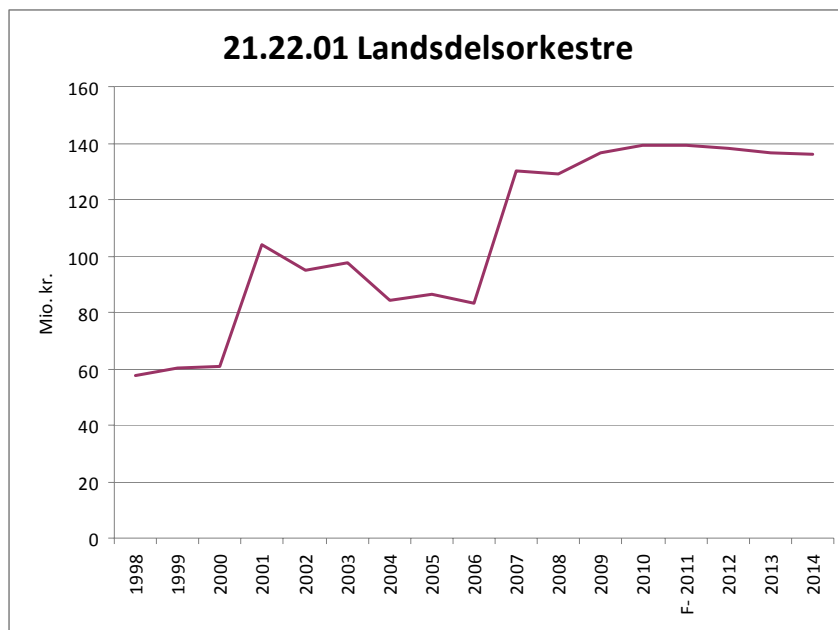
Figur 5-17: Finanslovspuljen til musikformål toppede i 2001 med et beløb på 326 mio. kr. og blev i årene efter kraftigt beskåret til 181 mio. kr. i 2004, men er siden øget til 250 mio. kr. i 2011.

Finanslovspuljen består af følgende 6 hovedgrupper, som gennemgås i det følgende:

- 21.22.01 Landsdelsorkestre
- 21.22.03 Tilskud til landsdelsorkestre
- 21.22.05 Musikpolitiske initiativer
- 21.22.16 Støtte til musikformål
- 21.22.17 Musikskoler
- 21.22.18 Rytmiske spillesteder

5.4.1 21.22.01 Landsdelsorkestre

I henhold til musikloven yder staten tilskud til landsdelsorkestrene med beløb, der fastsættes på de årlige finanslove. Der er indgået rammeaftaler med landsdelsorkestrene for perioden 2008-2011.

Figur 5-18: Landsdelsorkestrene fik i 2007 et (tilsyneladende) løft på 47 mio. kr. Der er dog alene tale om ændringer i finansieringsform. Stigningen dækker hovedsageligt, at de tre symfoniorkestre for Ålborg, Sønderjylland og Sjælland er blevet integreret i denne finanslovskonto.

Ålborg Symfoniorkester fik i perioden 2004-2006 bevillingen til orkestret overført til 21.11.32. Kulturel rammebevilling i forbindelse med den regionale kulturaftale med Kulturregion Nordjylland. Den blev tilbageført til denne konto i 2007. Beløb 18,5 mio. kr.

Sønderjyllands Symfoniorkester får forhøjet sit statslige tilskud som følge af statens overtagelse af amtslige opgaver. Beløb 10,3 mio. kr.

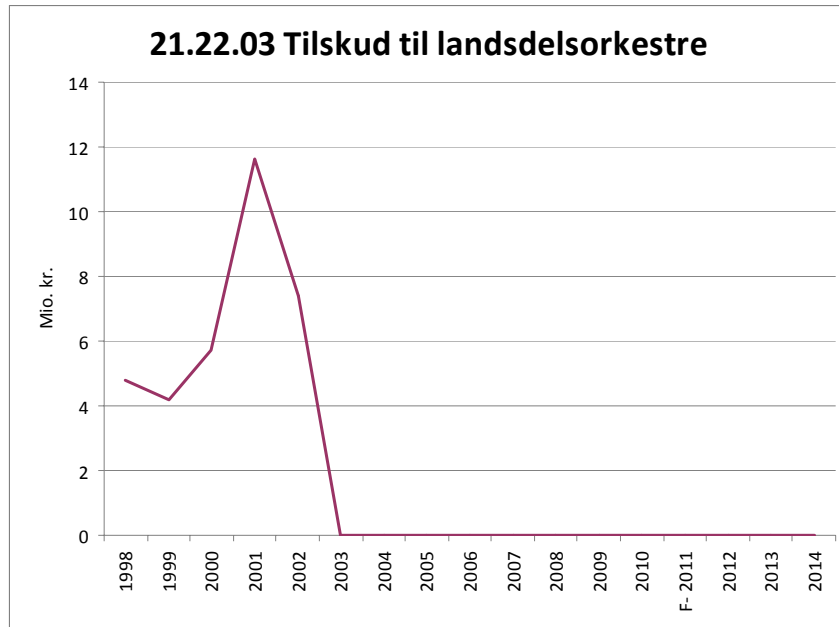
Det samme gælder Sjællands Symfoniorkester. Beløb 17,6 mio. kr.

Sammenlignes med niveauet i 2001 er der tilsyneladende ”netto” tale om et mindre løft på samlet ca. 7 mio. kr. til 2011. Imidlertid var der (se konto nedenfor) et yderligere tilskud til landsdelorkestrene, hvilket i 2001 var på ca. 12 mio. kr. Dette indgår fra 2004 i denne ”hovedkonto” for landsdelsorkestre, og der er derfor reelt tale om et mindre fald.

Springet i 2001 skyldes, at symfoniorkestrene i Århus og Odense integreres i finansloven.

5.4.2 21.22.03 Tilskud til landsdelsorkestre

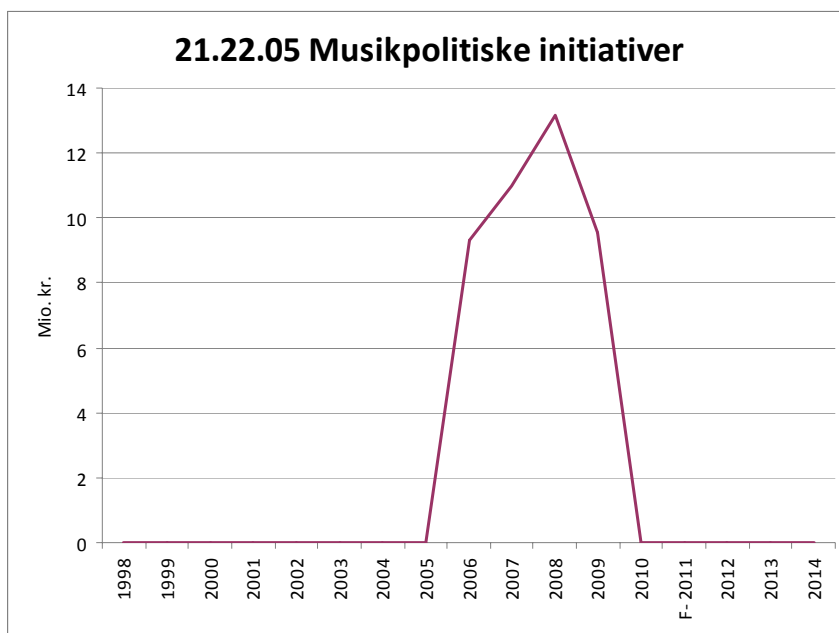
Bevillingen blev fra 2004 overført til hovedkontoen ovenfor. Der ydes af bevillingen tilskud efter musikloven til opførelse af værker inden for særlige genrer, udvidelse af antal musikere i orkestrene samt turnevirksomhed i ind- og udland.

Figur 5-19: En tidligere ekstra konto til landsdelsorkestre. Midlerne blev i 2004 overført til konto 21.22.01.

5.4.3 21.22.05 Musikpolitiske initiativer

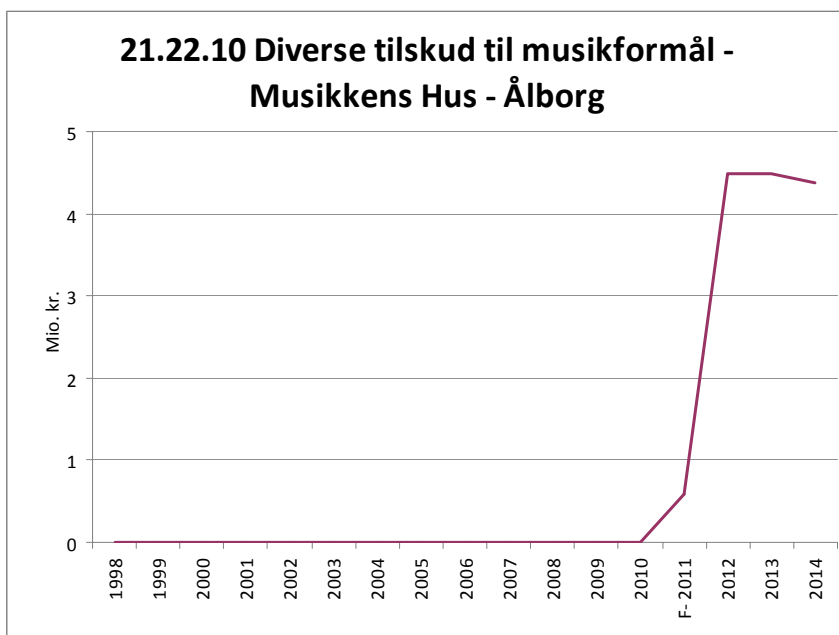
Som led i politiske aftaler indgået i forbindelse med finansloven for 2006 blev der afsat en bevilling med det formål at styrke talentudviklingen på musikskolerne inden for den klassiske musik samt at give den rytmiske musik bedre vilkår. Bevillingen administreredes af Kunststyrelsen i sin egen skab af sekretariat for Statens Kunstråd. Indsatsen var på samlet 40 mio. kr.

Figur 5-20: Musikpolitiske initiativer. Kontoen var et led i en politisk 4 års aftale for at styrke talentudviklingen på musikskolerne inden for den klassiske musik samt at give den rytmiske musik bedre vilkår.

5.4.4 21.22.10 Diverse tilskud til musikformål

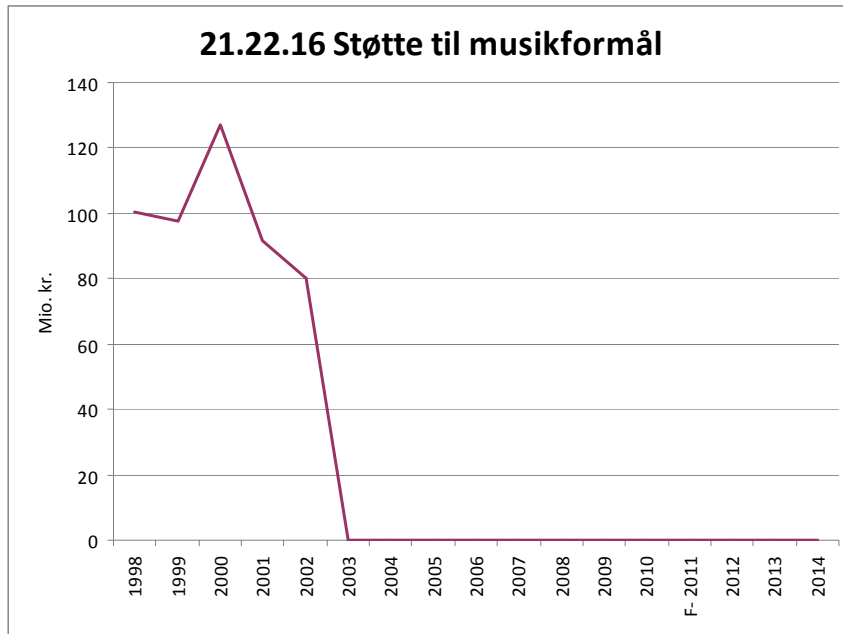
Der ydes et årligt driftstilskud til Musikkens Hus i Nordjylland. Der er afsat 4,1 mio. kr. (2010-niveau) fra 2012, hvor koncerthuset med tilhørende faciliteter forventes indflytningsklart. Kulturministeriet har overtaget forpligtelsen fra det tidligere Nordjyllands Amt.

Figur 5-21: Musikkens Hus i Nordjylland. Kontoen udmønter en politisk aftale om et driftstilskud til huset.

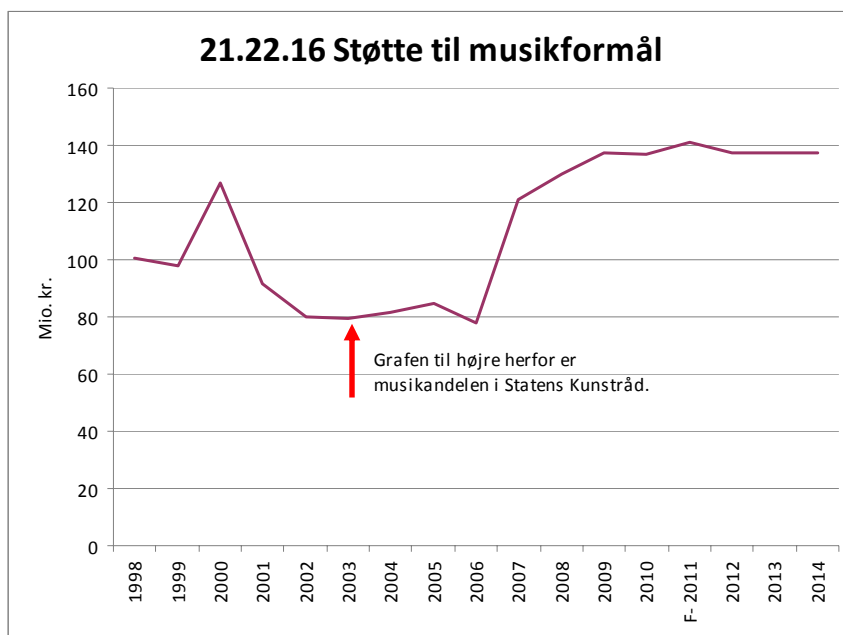
5.4.5 21.22.16 Støtte til musikformål

Kontoen omfatter den tidligere bevilling til musikområdet (Statens Musikoråd) inden etableringen af Statens Kunstråd. Kontoen kan således sammenlignes med konto 21.21.47.30 – se figur 5-13.

Figur 5-22: Statens Musikoråd. Kontoen er den tidligere bevilling til musikområdet (Statens Musikoråd) inden etableringen af Statens Kunstråd.

Herunder er ovenstående figur suppleret med udviklingen for musikken i Statens Kunstråd for at sammenligne den samlede udvikling. Der henvises til bemærkningerne til væksten under 21.21.47.30 – se figur 5.13.

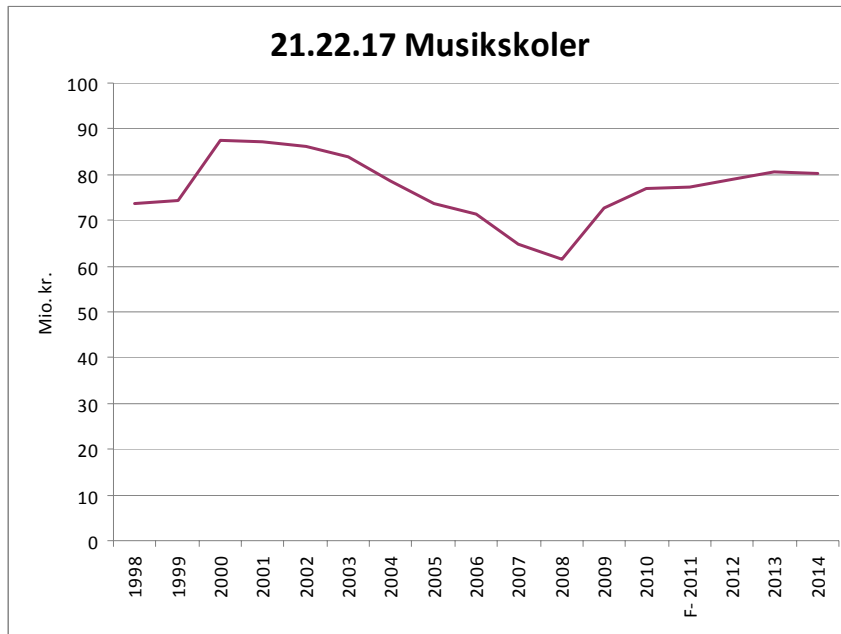
Figur 5-23: Den samlede udvikling af støtte til musikformål under Statens Kunstråd (og tidligere Statens Musikråd). Se figur 5.11 for bemærkningerne til væksten.

Støtten til musikformål var i år 2000 på 127,1 mio. kr. Tilsyneladende top- per den med 141,2 mio. kr. i 2011, men fra regnes de midler, som er over- ført fra amter og kommuner som følge af strukturreformen, skal dette beløb reduceres med 43,4 mio. kr., og samlet er støtten således reelt faldet med 29,3 mio. kr. i 2011 i forhold til 2000.

5.4.6 21.22.17 Musikskoler

Dette afsnit er vist tidligere i kapitel 4 (afsnit 4.2.6), men gentages her af hensyn til systematikken i gennemgangen af finansloven.

Ifølge finanslovsteksten refunderer staten op til 25 % af lærerlønninger ved musikskoler, der drives som kommunale institutioner eller som selvejende institutioner med kommunalt tilskud, under forudsætning af, at de børn og unge, der frekventerer musikskolen, ikke betaler mere end 1/3 af bruttoud- gifterne ved musikskolens drift, jf. musikloven.

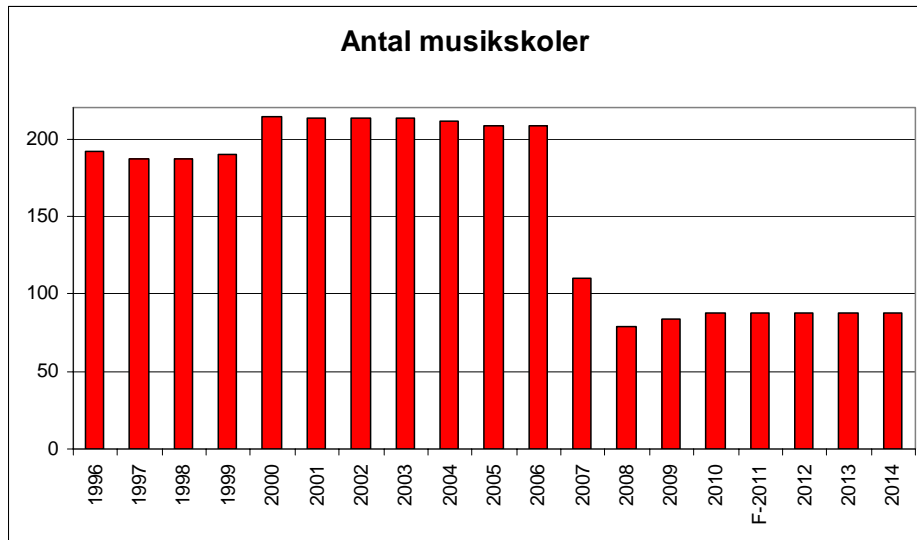

Figur 5-24: Musikskolernes tilskudsbeløb er faldet jævnt i perioden 2000 til 2008, men er efterfølgende igen hævet, så det i 2014 forventes at ligge på ca. 80 mio. kr. Se noten.⁷

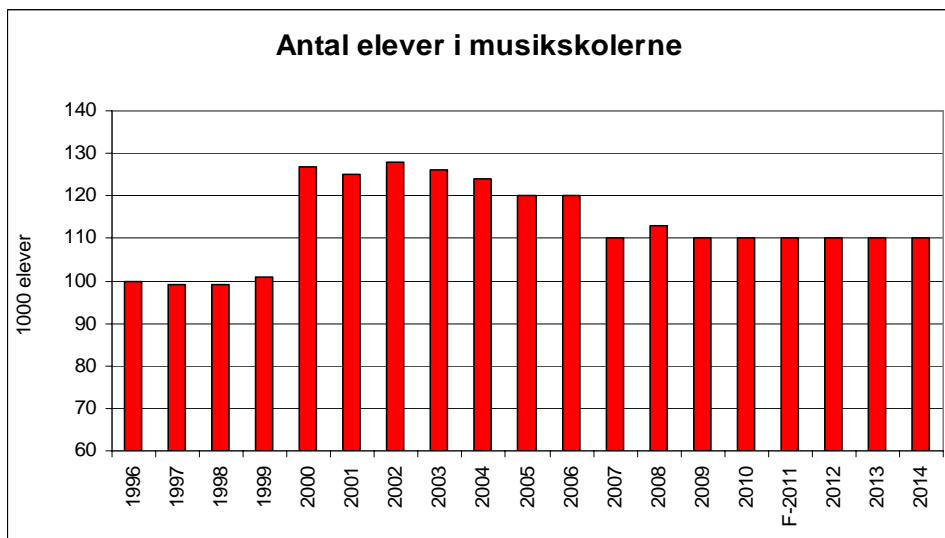
Som følge af strukturreformen blev antallet af musikskoler væsentligt reduceret i 2007. Antallet af elever blev væsentligt forøget i 2000, men er siden faldet med ca. 15.000 elever.

⁷ I forbindelse med indgåelse af kulturaftaler i perioden 2008-2011 er der overført 10,0 mio. kr. i 2008, 6,7 mio. kr. i 2009 og 2010 og 6,4 mio. kr. i 2011 (2008-niveau) til § 21.11.32. Kulturel rammebevilling.

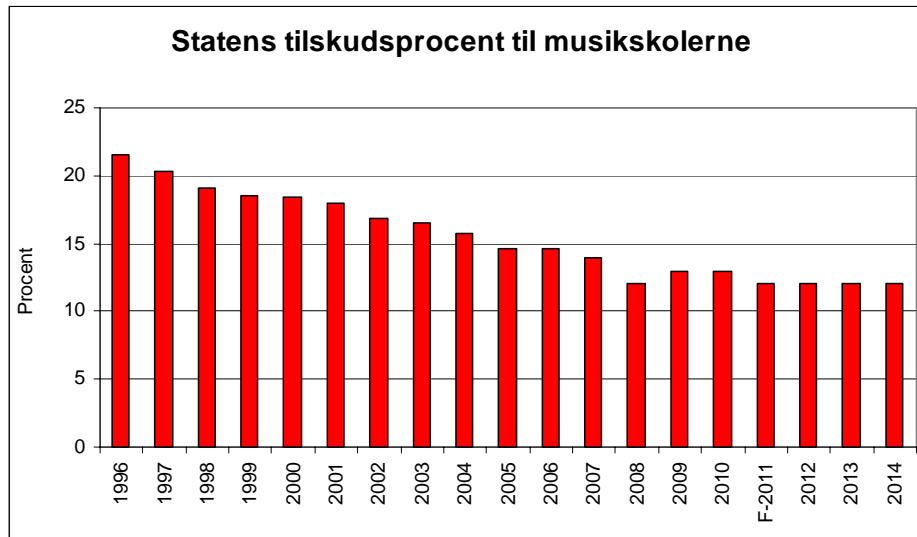
Der er overført 2,6 mio. kr. årligt (2009-priser) til § 21.11.32. Kulturel rammebevilling som følge af indgåelse af kulturaftale med Kulturregion Århus for perioden 2009-2012.

Figur 5-25: Antallet af musikskoler blev mere end halveret ved strukturreformen i 2007.

Figur 5-26: Antallet af elever i musikskolerne nåede i år 2002 sit maksimum med 128.000 elever, men er nu på 110.000 – et fald på 16 %.

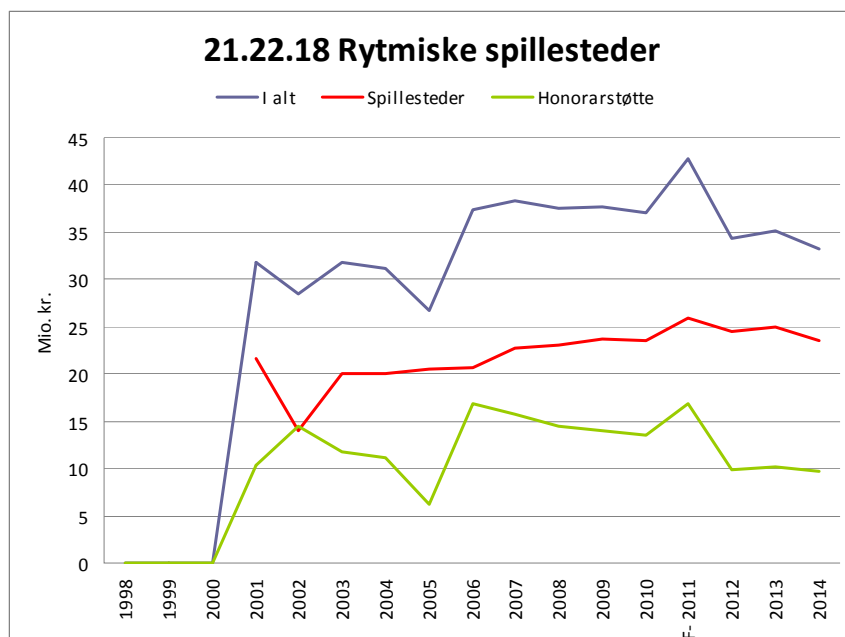
Figur 5-27: Musikskolernes tilskudsprocent (opgjort som dækningsandel af lærerlønningerne) er faldet jævnt hen over årene. I år 1996 blev refunderet 21,6 %, og dette er nu nede på 12 %.

Det faldende elevtal hænger måske sammen med den faldende tilskudsprocent, idet det kan formodes, at brugerbetalingen er øget tilsvarende. Også en øget satsning på talentpleje kan medføre et lavere elevtal. Det har dog ikke inden for rammerne af undersøgelsen været muligt at undersøge dette nærmere.

5.4.7 21.22.18 Rytmiske spillesteder

Statens Kunstråd kan, jf. musikloven, yde tilskud til rytmiske spillesteder til udgifter forbundet med musikdriften. Tilskuddet kan ydes i form af honorarstøtte eller som tilskud til regionale spillesteder. Bevillingen administreres af Kunststyrelsen i sin egenskab af sekretariat for Statens Kunstråd.

I figuren vises den samlede bevilling fra 2001 og frem samt, hvorledes bevillingen er blevet fordelt mellem tilskud i form af honorarstøtte og til regionale spillesteder. Se noten for supplerende finanslovsoplysninger.⁸

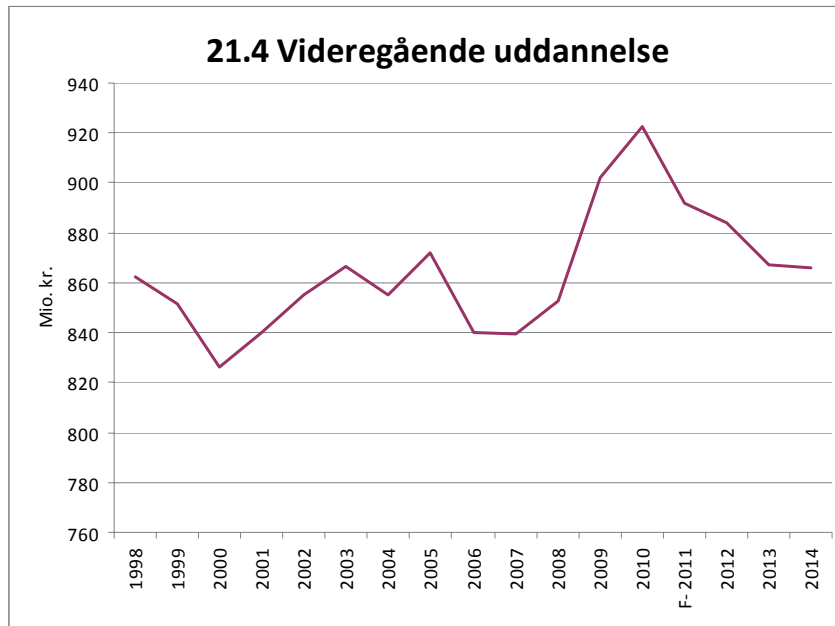
Figur 5-28: Rytmiske spillesteder. Figuren viser den samlede bevilling og fordelingen heraf på hhv. støtte til regionale spillesteder og honorarstøtten. I perioden 2008-2011 er bevillingen suppleret med midler fra tipsaktstykket som del af musikhandlingsplanen "Nye toner".

5.5 21.4 Videregående uddannelse

Kulturministeriet er ansvarlig for hovedparten af den videregående kunstneriske uddannelse som omfatter områderne musik, teater, film, arkitektur, design, billedkunst og konservering.

⁸ Honorarstøtte: I perioden 2004-2007 har bevillingen til honorarstøtte været suppleret med midler fra tipsaktstykket som del af Kulturministeriets handlingsplan "Liv i Musikken". I perioden 2008-2011 er bevillingen suppleret med midler fra tipsaktstykket som del af musikhandlingsplanen "Nye toner". Som led i Aftale om forårspakke 2.0 fastholdes bevillingen i perioden 2009-2015 på 2009-prisniveau.

Regionale spillesteder: Af bevillingen ydes tilskud til regionale spillesteder. I perioden 2009-2012 er bevillingen til regionale spillesteder suppleret med midler fra kulturministerens musikhandlingsplan "Nye Toner 2008-2011". Som led i Aftale om forårspakke 2.0 fastholdes bevillingen i perioden 2009-2015 på 2009-prisniveau.

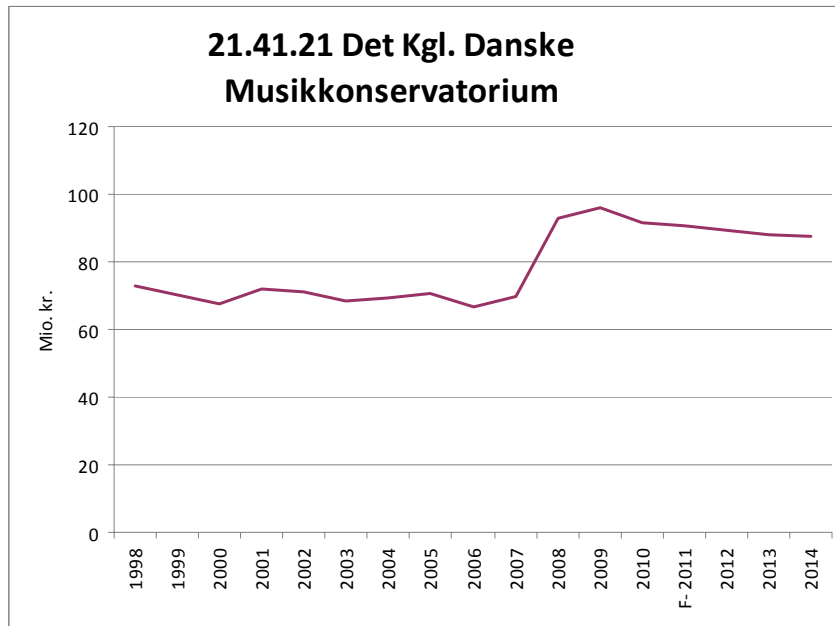

Figur 5-29: Finanslovsmidler til de videregående uddannelser under Kulturministeriet.

Musikområdet omfatter 4 musikkonservatorier:

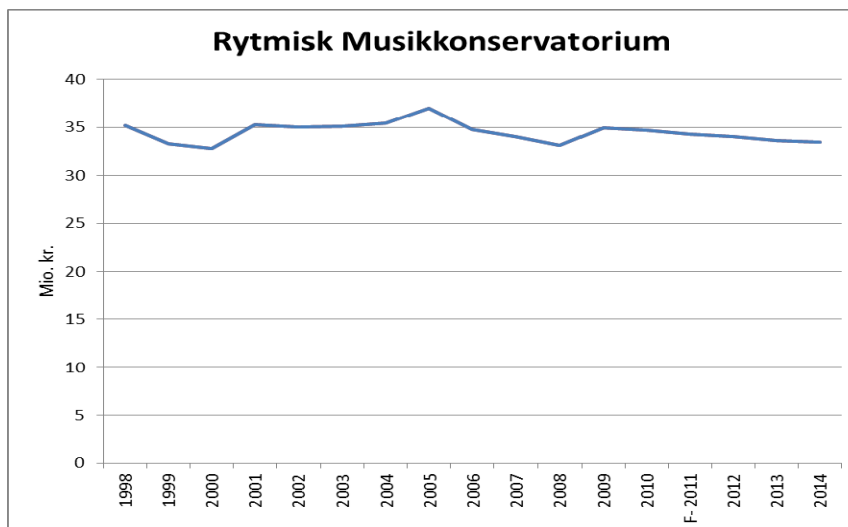
- 21.41.21 Det Kongelige Danske Musikkonservatorium
- 21.41.26 Rytmisk Musikkonservatorium
- 21.41.27 Det Jyske Musikkonservatorium (sammenlægning af 21.41.22 Det Jyske Musikkonservatorium og 21.41.25 Nordjysk Musikkonservatorium)
- 21.41.28 Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole (sammenlægning af 21.41.23 Vestjysk Musikkonservatorium og 21.41.24 Det Fynske Musikkonservatorium samt Skuespillerskolen i Odense)

Den følgende grafik præsenterer udviklingen for hver af disse 4 institutioner.

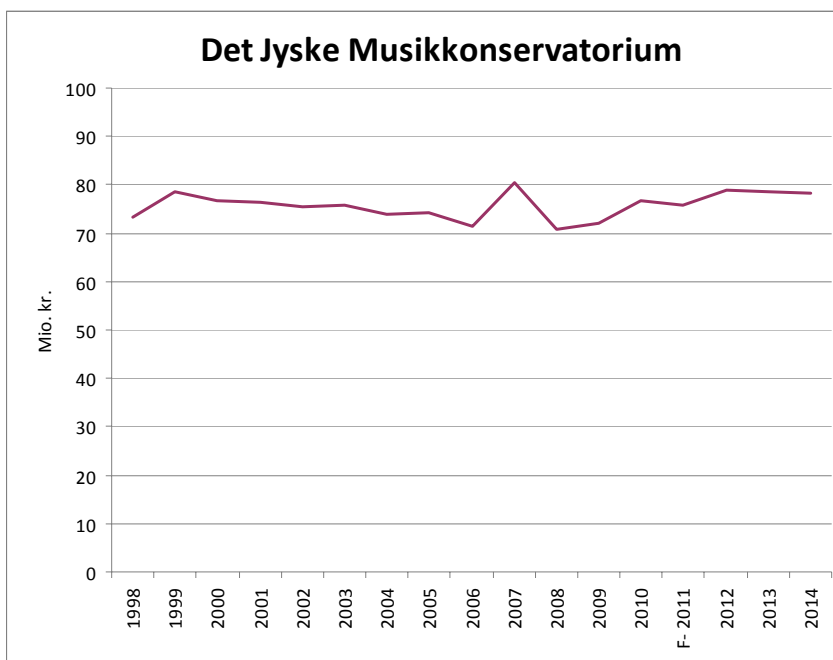

Figur 5-30: Finanslovsmidler til det Kgl. Danske Musikkonservatorium. Væksten i 2008 er midler til ombygninger.

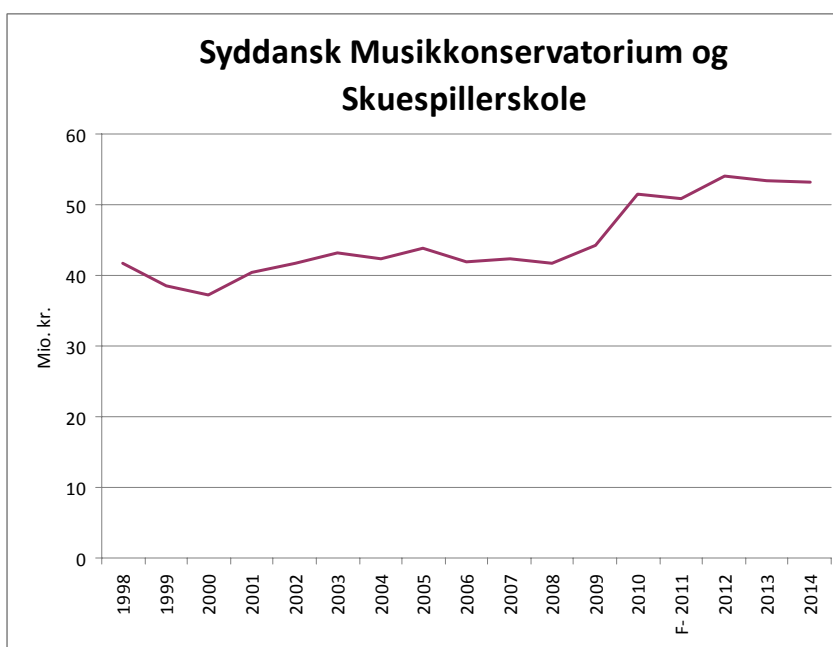
Bevillingen er forøget med samlet 89,3 mio. kr. i perioden 2008-2011 som følge af ombygning af Radiohuset til brug for konservatoriet.

Figur 5-31: Finanslovsmidler til Rytmisk Musikkonservatorium.

Figur 5-32: Finanslovsmidler til Det Jyske Musikkonservatorium.

Figur 5-33: Finanslovsmidler til Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole. Væksten i 2010 skyldes bl.a. sammenlægning med Skuespillerskolen ved Odense Teater.

Fra 2010 er Skuespillerskolen ved Odense Teater sammenlagt med Vestjysk Musikkonservatorium og Det Fynske Musikkonservatorium. Bevillingen til Skuespillerskolen ved Odense Teater på 8,1 mio. kr. i 2009 er overført.

Fra 2012 er bevillingen forhøjet med 3,0 mio. kr. årligt (2006-niveau) til finansiering af huslejestigning i Odense.

6 Figuroversigt

Figur 2-1: De faktiske musiktimer er faldet fra 287 musiktimer samlet for 1.-6. klassetrin i skoleåret 2003/04 til 275 timer i skoleåret 2009/10. Beregnet af CASA på basis af data fra UNI-C Statistik og Analyse.	19
Figur 2-2: Ændringen i procent af musiktimer på kommunens folkeskoler fra skoleåret 2003/04 til skoleåret 2009/10. En negativ reduktion svarer til en vækst i antal musiktimer. Beregnet af CASA på basis af data fra UNI-C Statistik og Analyse.	20
Figur 2-3: Sammenhæng mellem den procentuelle reduktion i kommunens musiktimer og de faktiske musiktimer i skoleåret 2009/10. Beregnet af CASA på basis af data fra UNI-C Statistik og Analyse.	21
Figur 2-4: Musikskolernes tilskudsbeløb er faldet jævnt i perioden 2000 til 2008, men er efterfølgende igen hævet, så det i 2014 forventes at ligge på ca. 80 mio. kr.	25
Figur 2-5: Antallet af musikskoler blev mere end halveret ved strukturreformen i 2007.	26
Figur 2-6: Antallet af elever i musikskolerne nåede i 2002 sit maksimum med 128.000 elever, men er nu på 110.000 – et fald på 16 %.	26
Figur 2-7: Musikskolernes tilskudsprocent (opgjort som dækningsandel af lærerlønningerne) er faldet jævnt hen over årene. I år 1996 blev refunderet 21,6 %, og dette er nu nede på 12 %.	27
Figur 3-1: Udviklingen i nettoudgifter under Kulturministeriet i perioden 1998-2014. Kilde: de årlige finanslove.	29
Figur 3-2: De relative forskydninger inden for Kulturministeriet fra 1998 til 2011 mellem de 4 hovedkonti.	30
Figur 3-3: De relative forskydninger inden for hovedkontoen "Skabende og udøvende virksomhed", hvoraf de to første underkonti rummer tilskud til musikområdet.	31
Figur 3-4: Udviklingen i bevillingerne til de fire underkonti knyttet til kontoen for "Skabende og udøvende virksomhed".	32
Figur 3-5: Musikstøttens fordeling på kilder, jf. Pengestrømsanalysen.	33
Figur 3-6: Fordelingen af de statslige midler, jf. Pengestrømsanalysen.	33
Figur 4-1: Figuren viser udviklingen i beløb fra de af Kulturministeriets konti, som kan henføres til musikformål, jf. den ovenstående oversigt. Beløbet er øget fra ca. 510 mio. kr. i 1998 til 670 mio. kr. i 2011. Som forklaret i teksten, kan stigningen dog ikke tolkes som et løft til området.	36
Figur 4-2: Musikstøttens andel af Kulturministeriets midler. Selvom der er sket en øgning af musikkens midler i absolutte tal i perioden, udgør det procentmæssigt mindre nu end i 2000. I 2000 var musikandelen på 13,0 % af ministeriets samlede budget. Det bundede i 2008 med 10,4 % og er siden forbedret.	37
Figur 5-1: De kulturelle rammebevillinger udløber i 2012. På musikområdet har det hidtil omfattet støtte til musikskoler, og kontoen skal således ses som et supplement til den særlige konto hertil (21.22.17).	39
Figur 5-2: Kultur i kommuner. Kontoen skal primært ses som en videreførelse af midler, som tidligere blev bevilget af amterne.	40
Figur 5-3: Bevillingerne til det samlede felt for 'Skabende og udøvende virksomhed' er vokset støt gennem perioden frem til 2009, hvorefter der er et mindre fald.	42
Figur 5-4: Musikkens andel heraf toppede i 2001 med 19,6 %, hvorefter det frem til 2005 faldt til 15,0 %. Udviklingen har rettet sig lidt igen, så niveauet er 17,1 % i 2011.	43
Figur 5-5: Kunstfonden toppede i 2000 med 124 mio. kr., hvilket i 2005 var reduceret til 73 mio. kr. – et fald på 41 %. Niveauet er efterfølgende hævet til 91 mio. kr., hvilket stadig er 27 % under 2000-niveauet.	44
Figur 5-6: Kontoen for livsvarige ydelser er øget med ca. 5 mio. kr. fra år 2001 til 2011. Musikkens andel er anslået til 10 %.	46

Figur 5-7: Biblioteksafgiften til gramfonoplader (fonogrammer) blev lagt på et niveau på 6,2 mio. kr. og var planlagt øget til 6,4 mio. kr. i 2002. Ved regeringsskiftet blev ordningen reguleret ca. 1 mio. kr. ned.....	47
Figur 5-8: Ordningen med dvd-kompensation til rettighedshavere tilfører ca. 15 mio. kr. årligt til rettighedshavere. Kontoen er en kompensation for nedsættelse af afgiften på blanke dvd'er fra 10 til 3 kr.....	48
Figur 5-9: Kunststyrelsen blev oprettet i 2003 og har haft stigende bevillinger frem til 2009, hvorefter det falder jævnt.	49
Figur 5-10: International kulturudveksling. En del af rammen (ca. 17 mio. kr.) blev i 2010 overført til Statens Kunstråd øremærket til "International kulturudveksling". Musikkens andel kan ikke opgøres.....	50
Figur 5-11: Midlerne til Statens Kunstråd er fra 2003 til 2011 vokset med 150 mio. kr., men en del af væksten skyldes midler, som er overført fra andre ordninger.	51
Figur 5-12: Musikkens andel af Kunstrådets samlede midler er (tilsyneladende) øget i perioden. Fra 37 % i 2003 til 47 % i 2008, hvorefter det er faldet igen til 41 % i 2011. Væksten i 2007 og 2008 skyldes dog primært, at staten overtog en række tilskud fra amterne.	52
Figur 5-13: Musikandelen i Statens Kunstråd i beløb. Den faktiske udvikling i midlerne til de tre finanslovspuljer tilknyttet musik. Fra 2003 til 2011 er området (tilsyneladende) tilført 62 mio. kr. ekstra. I 2007 overtog staten imidlertid bl.a. finansieringen af de musikalske grundkurser fra amterne. Samlet overtog staten 43,4 mio. kr. årligt til tilskud, som amterne og kommunerne hidtil har ydet i henhold til Musikloven.....	53
Figur 5-14: Musikandelen i Statens Kunstråd i procent. Af figuren ses, at væksten i 2007 skyldes statens overtagelse af de musikalske grundkurser, mens puljen til musikformål procentmæssigt er faldet jævnt hen over perioden – fra 37,2 % i 2003 til 28,1 % i 2011 – men i beløb dog er øget, jf. figuren ovenfor.....	53
Figur 5-15: Andre kunstformers andel i Statens Kunstråd i procent. Figuren viser, at udviklingen også viser en faldende procentandel for de øvrige områder... 55	55
Figur 5-16: To nye finanslovspuljer under Statens Kunstråd er oprettet i 2010, nemlig "Kunstneriske initiativer, formidling mv." samt "International kulturudveksling". De råder over ca. 50 mio. kr. årligt.	56
Figur 5-17: Finanslovspuljen til musikformål toppede i 2001 med et beløb på 326 mio. kr. og blev i årene efter kraftigt beskåret til 181 mio. kr. i 2004, men er siden øget til 250 mio. kr. i 2011.	57
Figur 5-18: Landsdelsorkestrene fik i 2007 et (tilsyneladende) løft på 47 mio. kr. Der er dog alene tale om ændringer i finansieringsform. Stigningen dækker hovedsageligt, at de tre symfoniorkestre for Ålborg, Sønderjylland og Sjælland er blevet integreret i denne finanslovskonto.....	58
Figur 5-19: En tidligere ekstra konto til landsdelsorkestre. Midlerne blev i 2004 overført til konto 21.22.01.	59
Figur 5-20: Musikpolitiske initiativer. Kontoen var et led i en politisk 4 års aftale for at styrke talentudviklingen på musikskolerne inden for den klassiske musik samt at give den rytmiske musik bedre vilkår.....	60
Figur 5-21: Musikkens Hus i Nordjylland. Kontoen udmønter en politisk aftale om et driftstilskud til huset.	60
Figur 5-22: Statens Musikråd. Kontoen er den tidligere bevilling til musikområdet (Statens Musikråd) inden etableringen af Statens Kunstråd.	61
Figur 5-23: Den samlede udvikling af støtte til musikformål under Statens Kunstråd (og tidligere Statens Musikråd). Se figur 5.11 for bemærkningerne til væksten.	62
Figur 5-24: Musikskolernes tilskudsbeløb er faldet jævnt i perioden 2000 til 2008, men er efterfølgende igen hævet, så det i 2014 forventes at ligge på ca. 80 mio. kr.	63
Figur 5-25: Antallet af musikskoler blev mere end halveret ved strukturreformen i 2007.	64
Figur 5-26: Antallet af elever i musikskolerne nåede i år 2002 sit maksimum med 128.000 elever, men er nu på 110.000 – et fald på 16 %.....	64

Figur 5-27: Musikskolernes tilskudsprocent (opgjort som dækningsandel af lærerlønnene) er faldet jævnt hen over årene. I år 1996 blev refunderet 21,6 %, og dette er nu nede på 12 %	65
Figur 5-28: Rytmiske spillesteder. Figuren viser den samlede bevilling og fordelingen heraf på hhv. støtte til regionale spillesteder og honorarstøtten. I perioden 2008-2011 er bevillingen suppleret med midler fra tipsaktstykket som del af musikhandlingsplanen "Nye toner"	66
Figur 5-29: Finanslovsmidler til de videregående uddannelser under Kulturministeriet.	67
Figur 5-30: Finanslovsmidler til det Kgl. Danske Musikkonservatorium. Væksten i 2008 er midler til ombygninger	68
Figur 5-31: Finanslovsmidler til Rytmisk Musikkonservatorium.	68
Figur 5-32: Finanslovsmidler til Det Jyske Musikkonservatorium.	69
Figur 5-33: Finanslovsmidler til Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole. Væksten i 2010 skyldes bl.a. sammenlægning med Skuespillerskolen ved Odense Teater	69

